

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ
ΕΘΝΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ
1939

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

HELLÉNIS

Revue mensuelle du Conseil National des femmes Hélienes

ΟΡΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ:

Συνδρομή έτησια Δρ. 100
Έξάμηνος » 60
Έξωτερικού έτησια » 200
» έξάμηνος » 100
Αιγύπτου γρσ. 40

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ:
Άνλου Δρ. 10
Διπλου » 15
Αι συνδρομαί έρχονται την 1ην Ιανουαρίου και
είναι προπληρωτέαι.

Διεύθυνσις και Γραφεία: 'Αλεξάνδρου Σούτσου 26

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Ο πόλεμος και αι γυναίκες.—Ο άνθρωπος ά-
φοϋ περάση τὰ σαράντα.—Μία δύσκολη άπο-
στολή, διήγημα υπό Σοφ. Καζάζη.—Θεατρική
κριτική, υπό Κατερ. Κακούρη.—Διαλόξεις.—Εί-
κοσι πέντε νοικοκυρές.—Το πλέξιμο και άργα-
λειός, υπό Χρ. Παν. Έκδόσεις.—Πικρές αλήθειες,
ποίημα υπό Καλλ. Λιακάκου.—Ειδήσεις.—Χρυ-
σοί καρποί, ποίημα Ε. Μπέζου.—Μεσημεριάτικο
τραγούδι, ποίημα υπό Τάκη Δόξα.—'Απ' όλον
τόν κόσμο, Στήλη για τις μητέρες.—Φρενολο-
γικά, χρονογράφημα, υπό Μυρτώς.—Πρακτικές
συμβουλαι.—Μόδες.

SOMMAIRE:

La guerre et les femmes. L'homme qui a
passé la quarantaine. — Une mission diffi-
cile, par Sophie Kazazi. — Critique théâtrale
par Cath. Cacouri. — Conférences. — Vingt-
cinq ménagères. — Crochet, tricot et tissage.
— Editions. — Poèmes par Call. Liacocou, E.
Bezou et T. Doxa. — Nouvelles. — A travers
le monde. — Conseils aux jeunes mères. — Con-
seils pratiques. — Modes.

Η επί του έξωφύλλου εικόνα, έργον τής καλλιτέχνιδος κ. Νέλλης, παριστάνει γυναίκα
τής Σκιάθου με την τοπική φορεσιά.

Πριν γεννηθῇ τὸ παιδί

Τὸ νέο βιβλιάριον CLAXO πραγματευόμενον περὶ τῆς
ζωῆς τῆς γυναικὸς κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐγκυμο-
σύνης παρέχεται δωρεὰν παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων.

ΣΤΑΜ. ΧΑΡΒΑΛΙΑΣ Α. Ε.
ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 52-ΑΘΗΝΑΙ

Ταχυδρομικῶς ἀποστέλλεται ἐναντι λήψεως γραμματοσήμου τριῶν Δραχ.

Ἐπὶ τῆς Συντάξεως: ΕΛΕΝΗ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

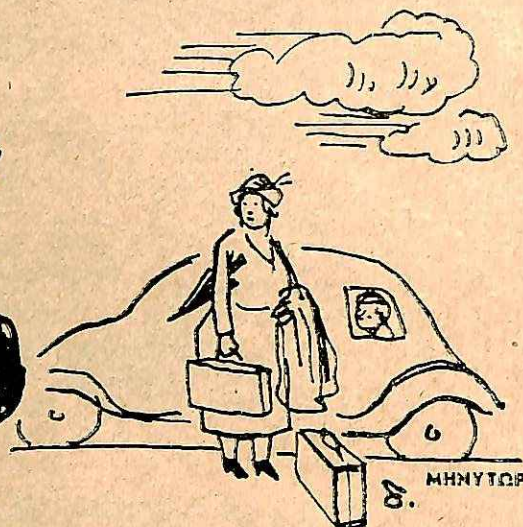
Νέα Πούδρα "Αεροποιημένη"

Νέα και έκπληκτική ιδέα για ποϋδρες. Έφαρμογή μι-
ας τελευταίας μεθόδου. Ποϋδρα λεπτοτέρα και ελαφροτέρα άπό
τάς μέχρι τούδε γνωστάς. Τόσο λεπτή πού δέν διακρίνεται
ἐπὶ τῆς ἐπιδερμίδος. Δίδει ένα λεπτό μάτ και βελουτέ χρώ-
μα. Εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας μιὰ φρεσκάδα πού οϋτε ἡ βρο-
χή οϋτε ὁ άνεμος δέν μποροϋν νὰ αλλοιωσούν. Ὑπὸ τὰ ἰσχυ-
ρὰ βραδυνὰ φῶτα, μιὰ θαυμαστή λάμψις πού δέν ἐπιρεάζει
ἡ ἐφίδρωσις ἡ προκαλουμένη άπό τὰς ὑποθερμασμένας αἰ-
θούσας χοροϋ. Εἶναι άνεμιγμένη με Mousse de crème. Αὐ-
τὴ ὄχι μόνον κάμνει τὴν ποϋδρα Τοκαλὸν νὰ κρατᾷ ὥρες
ὀλόκληρες, ἀλλὰ και τὴν ἐμποδίζει ν' άπορροφήσῃ τὰς φυ-
σικὰς ἐλαιώδεις ἐκκρίσεις τῆς ἐπιδερμίδος. Τὴν προφυλάσσει
άπο τοϋ νὰ γίνῃ σκληρὰ και ξηρά. Ἀποτρέπει τὸν σχημα-
τισμὸν ρυτίδων. Δοκιμάσατε τὴν μάρκα Τοκαλὸν με mousse
de crème και παρατηρήσατε ποῖαν αἰσθητὴν βελτίωσιν φέ-
ρει εἰς τὴν ἐπιδερμίδα σας ἐντὸς μερικῶν ἡμερῶν.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΓΕΙΡΟΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΟΡΕΑ 'Α' ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ
ΗΜΕΡΟΜ. 10-9-81
ΑΡΙΘ. 30254

τί "βωάθε

ξέχασε το
καπνόςάλ

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

ΚΛΙΝ-ΟΛ Καίτι Νέον
ΠΡΟΪΟΝ ΛΑΜΠΟ

ΔΙΑ ΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΣΜΩΝ

ΜΑΓΕΙΡΙΚΩΝ ΣΚΕΥΩΝ
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ
ΕΜΑΓΙΕ
ΧΑΛΚΟΥ
• ΛΟΥΤΡΩΝ
• ΝΙΠΤΗΡΩΝ Κ.Λ.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΝ
ΤΩΝ ΠΑΡΚΕΤΩΝ ΘΑ
ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΤΕ ΜΟΝΟΝ

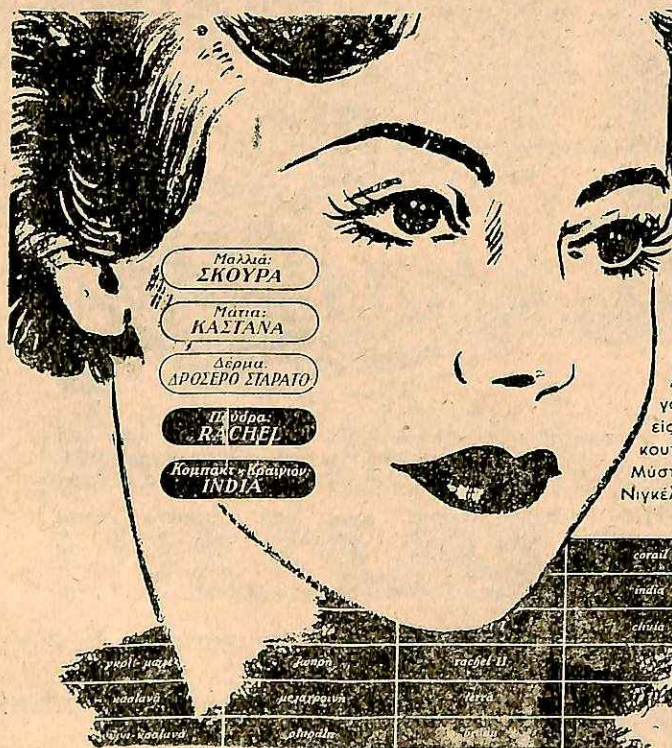
ΠΑΡΚΕΤΙΝΗ
LAMBO

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

Διαλίωσαλθεῖ ἰά χέρια ἡς με' ἀντό λόν λεόσων;

Διότι γνωρίζει τί θέλητρον ἀσκοῦν τὰ ὠραία καὶ περποιημένα χέρια. Ἡ μεγαλειτέρα της φροντίς εἶναι νὰ διατηρήσῃ αὐτὴν τὴν ὠραιότητα. Ἀσφαλὴ βοήθεια τῆς προσφέρει ἡ πολύτιμος κρέμα NIVEA, τὴν ὁποῖαν μεταχειρίζεται ἔπειτα ἀπὸ τὸ πλῦσιμον τῶν χειρῶν καὶ κυρίως τὸ θράδυ. Καὶ προληπτικῶς ἔκόμα μεταχειρίζεται τὴν κρέμα NIVEA διὰ νὰ προφυλάξῃ τὸ δέρμα της ἀπὸ τὴν κακὴ ἐπίδρασιν τοῦ σαπουνιοῦ καὶ τοῦ νεροῦ. Ἡ κρέμα NIVEA με' τὴν συγγενὴ πρὸς τὸ δέρμα EUCERIT τρέφει τὸν ἰστὸν τοῦ δέρματος. Τὸ σκασμένο, τραχὺ καὶ ρυτιδωμένο δέρμα γίνεται πάλι λεῖον καὶ μαλακὸ ὡς βελούδο.

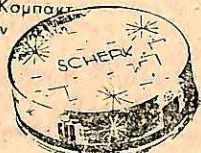
Ὅποιος μεταχειρίζεται τὴν NIVEA τακτικῶς ἔχει πάντοτε τρυφερὰ καὶ περιποιημένα χέρια.

SCHERK

Μικρὸ ὑπερδερμίδιον

Ἐνα δροσερὸ σταρὰτο πρόσωπο με' καστανὰ ματὰ καὶ σκούρα μαλλία χρειάζεται πούδρα χρώματος Rachel, κομπὰκ καὶ κραιγιὸν σὲ χρῶμα India. Πόσο εἶναι εὐκόλος ὁ καλλωπισμὸς με' τὸν πίνακα τοῦ Scherk! Σὰς βοηθεῖ νὰ εὐρέτῃ τὸ ἁρμονικὸ συμπληρωμα τῆς ὡμορφίας σας εἴτε εἰσθε ξανθὴ, μελαχροινὴ ἢ καστανή. Ἡ αἰθερία πούδρα Mystikum, τὸ κομπὰκ Mystikum καὶ τὸ κραιγιὸν χειλῶν Nigella προσεκτικὰ διαλεγμένα στοντόν πού σας πηγαινὶ καλυτέρα στὰ ματὰ, μαλλία καὶ ἐπιδερμίδα θὰ δημιουργήσουν τὸν ξεχωριστό-γοητευτικὸ σας τύπο. Ὁ πίναξ τοῦ Scherk εὐρίσκεται εἰς ὅλα τὰ καταστήματα. Πούδρα Μυστικουμ σὲ κουτὶα τῶν δραχμῶν 80. καὶ 50. Κομπὰκ Μυστικουμ Δρ 40. Κραιγιὸν χειλῶν Νιγκέλλα Δρ 40.

**Mystikumi
πούδρα**

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ, 26

ΕΤΟΣ ΙΘ'

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1939

ΑΡΙΘ. 10

Ὁ Πόλεμος καὶ αἱ Γυναῖκες

Οἱ γυναῖκες ὅλου τοῦ κόσμου παρακολουθοῦν με' φρίκην καὶ ἀπελπισίαν τὴν τραγικὴν κατάστασιν, πού δημιούργησεν εἰς τὴν Εὐρώπην ὁ πόλεμος. Δὲν μπόρεσαν οἱ γυναῖκες νὰ παρεμποδίσουν τὴν τραγωδίαν, πού ἐξελίσσεται στὴν Πολωνίαν, στὰ ἄλλα μέτωπα καὶ στὰς θαλάσσας, καὶ ὁ ρόλος τους θὰ εἶναι πάλιν νὰ ἐπουλώσουν πληγές, ν' ἀνακουφίσουν τὴ δυστυχία, νὰ συντρέξουν ἐκείνους, πού ἡ ἀγρία ἀνθρωποθυσία ξερριζώνει ἀπὸ τίς πατρίδες τους.

Ἡ μεγάλῃ ὀργάνωσις, τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον Γυναικῶν, στὴν ὁποῖαν ἀνήκει καὶ τὸ Ἐθν. Συμβούλιον Ἑλληνίδων, μᾶς ἔστειλε διὰ τῆς προέδρου τοῦ τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν:

Τὴν στιγμὴν πού τὰ ὄπλα ἀντικατέστησαν εἰς τὴν Εὐρώπην τὰς τελευταίας ἐλπίδας εἰρήνης, ἔρχομαι ὡς πρόεδρος τοῦ Διεθνoῦς Συμβουλίου Γυναικῶν νὰ σὰς ἀνακοινώσω τὰ διαβήματα, πού ἡ ὀργάνωσίς μας ἐνόμισε καθήκον της νὰ κάμῃ.

Τὴν 28ην Αὐγούστου, ὅτε ἡ ὑστάτη ἀπόφασις εὐρίσκετο εἰς χεῖρας τοῦ καγκελαρίου Χίτλερ, τὸ Δ.Σ.Γ., πιστὸν εἰς τὸ ἰδανικόν τοῦ τῆς εἰρήνης, τοῦ ἔστειλε τὸ ἀκόλουθον τηλεγράφημα:

«Τὴν ὑστάτη ὥρα, ὅτε ἡ εἰρήνη εὐρίσκεται εἰς τόσον μεγάλον κίνδυνον, τὸ Δ. Σ. Γυναικῶν, περιλαμβάνον ἑκατομμύρια γυναικῶν καὶ μητέρων εἰς 35 χώρας, θέλει νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν γλυκεῖαν μνήμην τῆς μητέρας τῆς ἐξοχότητός σας, διὰ νὰ σὰς ἐξορκίσῃ νὰ λύσετε τὰς σημερινὰς κρίσεις διὰ τῶν ἀκόμῃ ἀνοικτῶν ἐιρηνικῶν ὁδῶν».

Τὴν 30ην Αὐγούστου τὸ Δ.Σ.Γ., τῇ μεσολαβήσει τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τῶν Βελγίδων Γυναικῶν, ἀπετάθη εἰς τὴν Βασιλισσάν τῆς Ὁλλανδίας Βιλελμίνην, με' τὴν παράκλησιν νὰ ἐξασκήσῃ ὅλην τὴν ἐπιβολὴν της πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ μεγάλου κακοῦ.

Θέλω νὰ σὰς εἰπῶ ἀκόμῃ με' πόσῃ ἀγωνίαν παρακολουθήσαμεν τὰ πολλὰ διαβήματα ὑπὲρ τῆς εἰρήνης: τὸ τῆς ὁμάδος τῶν κρατῶν εἰς τὸ Ὁσλο, τὸ τοῦ Προέδρου Ροῦζβελτ, τοῦ Πάπα Πίου XII, τὴν προσφορὰν τῆς Βασιλισσῆς Βιλελμίνης καὶ τοῦ Βασιλέως Λεοπόλδου III, τὰς ὑστάτας προτάσεις τῆς Ἱταλικῆς κυβερνήσεως.

Δυστυχῶς τὸ κακὸν ἐπραγματοποιήθη. Μὲ ὅλα ὅσα μποροῦν νὰ συμβοῦν γύρω μας, κάμνω ἐκκλησίαν διὰ νὰ μείνῃ ζωτικὸς καὶ ἀνένταφος ὁ δεσμὸς πού μᾶς ἤνωσεν ἐπὶ 50 χρόνια, πλέον ἐντατικὸς εἰς τὰς τραγικὰς αὐτὰς ὥρας, παρὰ κατὰ τὰ εὐτυχισμένα χρόνια, ὅτε ἐργάσθημεν ἀπὸ κοινού.

Τὸ Δ. Σ. Γ. ἐνώνει ὅλες τίς γυναῖκες τοῦ κόσμου εἰς ἓνα ἰδεώδες διεθνoῦς συνεννοήσεως καὶ ἀμοιβαίας ἀντιλήψεως. Τὸ ἰδεώδες αὐτὸ π ρ έ π ε ι νὰ ἐπιζήσῃ εἰς τὴν σημερινὴν κρίσιν καὶ νὰ ὑπάρξῃ ὅχι μόνον με' λόγια· πρέπει νὰ βασιλεύῃ μέσα στὶς καρδιές μας. Ἡ πρόεδρος σας ἐλπίζει ἐπομένως νὰ μείνῃ εἰς στενὴν ἐπαφὴν μαζύ σας.

Ἐπιτρέψατέ μοι νὰ τελειώσω τὴν σύντομὴν αὐτὴν ἐπιστολήν, με' τὸ ν' ἀναφέρω ἓνα περιστατικὸ πού φαίνεται νὰ ἐνέχῃ ἐλπίδας: εἰς καμμίαν κήρυξιν τῶν ἐμπολέμων χωρῶν ἔγινεν ὡς τώρα μνεῖα αἰσθημάτων μίσους μεταξὺ τῶν λαῶν. Ὅ,τι καὶ ἂν συμβῇ εἰς τὸ μέλλον, ἄς ἐργασθῶμεν νὰ βγάλωμεν τὸ μῖσος αὐτὸ ἀπὸ τίς καρδιές μας, καὶ νὰ μείνωμεν πιστοὶ εἰς τὸ ἰδεώδες τοῦ χρυσοῦ μας κανόνος.

M. Boël

Τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον Ἑλληνίδων, ἡ μεγαλύτερα γυναικεῖα ὀργάνωσις τοῦ τόπου μας, ὡς περιλαμβάνουσα 78 γυναικεῖα σωματεῖα, δὲν ἔμεινεν ἄδρανὲς ἐνώπιον τῶν δυσχερειῶν, πού περνᾷ σήμερον ἡ Πατρίς μας. Ἀπηύθυνε λοι-

πὸν τὴν 30ὴν Αὐγούστου τὴν κάτωθι ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν κύριον Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὁμοίαν εἰς τὸν κύριον Ὑπουργὸν Διοικητὴν Πρωτευούσης.

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα
τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Κυβερνήσεως
κ. Ἰωάννην Μεταξᾶ.

Ἐ ν τ α ὤ θ α

Ἐν ἐπιγνώσει τῆς δυσχεροῦς πολιτικῆς καταστάσεως, ἡ ὁποία πιέζει σήμερον ὅλον τὸν κόσμον, καὶ φυσικὰ καὶ τὴν πατρίδα μας, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ πληροφορήσωμεν τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα, ὅτι τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον Ἑλληνίδων, ἡ μεγαλύτερα γυναικεία ὁργάνωσις τοῦ τόπου μας, ἀφοῦ ἀποτελεῖ Ὁμοσπονδίαν 78 ἐν Ἑλλάδι γυναικείων Σωματείων, ἐπιθυμεῖ νὰ τεθῇ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεως, διὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ ἐνδεχόμενας ἀνάγκας, πού θὰ προκύβουν τυχὸν ἐκ τῆς φορᾶς τῶν πραγμάτων.

Μετὰ σεβασμοῦ

Ἡ Πρόεδρος Ἡ Γεν. Γραμματεὺς
Σμαράγδα Δημαρᾶ Εὐαγγελινὴ Βάρδα

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς ἠὺρεστήθη ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν κ. Σμαρ. Δημαρᾶ, διὰ τῆς κάτωθι ἐπιστολῆς του:

Πρόεδρος Κυβερνήσεως

Κυρία Πρόεδρος,

Ἐλαβα τὴν ἀπὸ 30 Αὐγούστου ἐ. ἐ. ἐπιστολὴν σας καὶ σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὴν προθυμίαν μετὰ τὴν ὁποίαν προσφέρεσθε νὰ τεθῇ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως, πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἐθνικῶν ἀναγκῶν.

Ἀποδέχομαι τὴν προσφορὰν αὐτὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἑλληνίδων καὶ θέλω καλέσει ὑμᾶς, ἵνα προσφέρετε τὰς ὑπηρεσίας σας ἐν καιρῷ καὶ ὅταν ἡ ἀνάγκη τὸ καλέσῃ.

Μετὰ δεουσῶν προσρήσεων

Ἰ. ω. Μ ε τ α ξ ᾶ ς

22)9)1939

Ἐπίσης ὁ κ. Ὑπουργὸς—Διοικητὴς ἀπήντησεν εἰς τὴν Πρόεδρόν μας κ. Σμαρ. Δημαρᾶ διὰ τῶν κάτωθι δύο ἐπιστολῶν:

Α'.

Ὑπουργὸς Διοικητῆς Πρωτευούσης
2)9)39

Ἐρίτιμος κυρία Πρόεδρος

Ἐλαβον τὸ ὑπ' ἀριθ. 190 ἀπὸ 30 Αὐγούστου ὑμέτερον ἔγγραφον, ἐκράτησα δὲ ὑπὸ σημείωσιν τὴν εὐγενῆ προσφορὰν τοῦ Σωματείου σας, τὸ ὁποῖον τόσας ὑπηρεσίας ἔχει προσφέρει, καὶ ἥτις δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εἶναι ἀλλοῖα.

Δεδομένου ὅτι εἰς ἡμᾶς ἔχει ἀνατεθῇ διὰ τὴν περιφέρειαν Διοικήσεως Πρωτευούσης ὁλόκληρος ἡ ὁργάνωσις εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς, ἡ ἐνίσχυσις τὴν ὁποίαν ἐν καιρῷ θέλετε μᾶς παράσχει, θὰ εἶναι μεγάλη, ἀνταποκρινομένη πρὸς τὰς παραδόσεις τοῦ Σωματείου σας καὶ τὰ πατριωτικὰ αἰσθήματα ὅλων τῶν Ἑλληνίδων μελῶν σας.

Εὐχαριστῶν ὑμᾶς καὶ τὰ μέλη

Μετὰ τιμῆς

Κ. Κ ο τ ζ ι ᾶ ς

Β'.

Κυρία Πρόεδρος,

Ἐν συνεχείᾳ τῆς ἀπὸ 2ας τρ. ἐπιστολῆς μας, σὰς γνωρίζομεν ὅτι ἡ Διοίκησις Πρωτευούσης προβαίνει εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν ἀδελφῶν νοσοκόμων. Μετὰ ταῦτα θέλει προβῇ εἰς τὴν ὁργάνωσιν ὁμάδων κυριῶν διὰ συσσίτια καὶ περίθαλψιν. Κατὰ συνέπειαν τὸ πρῶτον θέμα εἶναι ἡ ἐκπαίδευσις ἐθελοντῶν νοσοκόμων, αἱ ὁποῖαι, διδασκόμεναι παρ' ἡμῶν, θέλουν χρησιμοποιεῖσθαι ἐλευθέρως καὶ κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν, ἐντὸς τῆς περιφέρειας Διοικήσεως Πρωτευούσης, ἐάν, παρ' ἐλπίδα, παραστῇ ἀνάγκη.

Μέτρον στοιχειώδους προνοίας καὶ συνέσεως εἶναι ἡ προετοιμασία τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον, καὶ ἐκ τῆς ιδέας αὐτῆς ὁρμώμενοι, ἐρχόμεθα νὰ ζητήσωμεν καὶ τὴν ἰδικὴν σας συνδρομὴν διὰ τὴν ὁργάνωσιν τῆς παθητικῆς ἀεραμύνης, τῆς ὁποίας τμήμα, ἡ παροχὴ ὑπηρεσίας ἀδελφῶν νοσοκόμων.

Οἴκοθεν νοεῖται, ὅτι ἡ προσφερθησομένη ὑπηρεσία, ἥτις θὰ παρασχεθῇ μόνον ἐν περιπτώσει ἀνάγκης, θὰ ἀπασχολήσῃ τὰς μελλούσας νὰ ἐγγραφοῦν μόνον κατὰ τὰς ὥρας τῆς διδασκαλίας ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς στιγμῆς

τῆς ἀνάγκης. Ἡ ὑπηρεσία αὕτη θὰ εἶναι καὶ τώρα καὶ τότε ὑποχρεωτικὴ καὶ κατὰ συνέπειαν αἱ ὑποψήφιοι πρέπει νὰ τὸ ἔχουν ὑπ' ὄψει τῶν.

Ἐπίσης δεόν νὰ σημειωθῇ, ὅτι αἱ μέλλουσαι νὰ ἐγγραφοῦν ὡς ἐθελονταὶ πρέπει νὰ εἶναι ἡλικίας ἀπὸ 25—45 ἐτῶν, δεόν νὰ μὴ εἶναι ἐγγεγραμμέναι διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν εἰς ἄλλας ὁργανώσεις, καὶ νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν τῶν ὅτι οὐδεμία ἄλλη ἀπασχόλησις δύναται νὰ τὰς ἀποσπᾷ ἀπὸ τὸ καθήκον.

Ἡ διδασκαλία τῶν νοσοκόμων θέλει γίνεαι ὑπὸ ἱατρῶν τῆς περιφέρειας Διοικήσεως Πρωτευούσης καὶ ἡ πρακτικὴ ἐξάσκησις εἰς τὰ Δημοτικὰ Νοσοκομεῖα.

Ὑπὸ τὰς ἄνω προϋποθέσεις ζητοῦμεν τὴν συνδρομὴν τοῦ Ἐθν. Συμβουλίου Ἑλληνίδων διὰ τὴν περιφέρειαν Διοικήσεως Πρωτευούσης.

Μετ' ἐξαιρέτου τιμῆς

Κ. Κ ο τ ζ ι ᾶ ς

Ὁ ἄνθρωπος ἀφοῦ περάσῃ τὰ σαράντα

Μετὰ τὸν τίτλον αὐτὸν ἐξεδόθη ἐσχάτως ἐνδιαφέρον βιβλίον τοῦ Γερμανοῦ συγγραφέως Βάλτερ φὸν Χολλάντερ, πού ἀποτείνεται τόσο στὴ γυναικί, ὅσο καὶ στὸν ἄνδρα. Ὁ συγγραφεὺς ὁρμάται ἀπὸ δύο βιολογικὰ γεγονότα. Ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀπὸ τῆς διαπίστωσιν, ὅτι ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου διαρκεῖ σήμερον κατὰ 20 χρόνια περισσότερο, καὶ ἀφ' ἐτέρου ὅτι ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴ πού ἀρχίζουν τὰ προστεθέντα αὐτὰ 20 χρόνια, ὁ ἄνθρωπος εἰσέρχεται συνήθως σὲ μιὰ κρίσι, πού ἀπειλεῖ νὰ τοῦ καταστρέψῃ κάθε ἐννοία τῆς ζωῆς. Αὕτη ἡ κρίσις ὁμως στὸ μέσον τοῦ βίου πρέπει, κατὰ τὸν συγγραφέα, νὰ μᾶς ὠθήσῃ σ' ἕναν καινόριο προσανατολισμό. Νέα ἄστρα θὰ φέγουν στὸ στερέωμα τοῦ ἀνθρώπου, πού ἔχει περάσει τὰ σαράντα, νέες δυνάμεις τίθενται εἰς κίνησιν, ἄλλη ἀντίληψις τῆς ζωῆς καὶ ἄλλοι μέθοδοι ἐργασίας πρέπει νὰ βρεθοῦν. Τίς καινούριες αὐτὲς δυνάμεις, τίς περιγράφει ὁ συγγραφεὺς μετὰ τὴν λεπτότητα τοῦ ποιητοῦ καὶ τοῦ ψυχολόγου.

Ἦδη ἠνοιχθῇ εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Ἐθν. Συμβουλίου κατάλογος πρὸς ἐγγραφὴν δι' ἐθελοντικὴν ἐργασίαν καὶ μετὰ ἱκανοποιήσεως πιστοποιοῦμεν ὅτι τὰ Σωματεῖα μέλη τοῦ Ε. Σ. Ε. μὲ μεγάλον πατριωτισμὸν ἀπαντοῦν εἰς τὴν ἐκκλησίαν μας καὶ ἀνέλαβον νὰ συγκεντρώσουν τὰ μέλη τῶν.

Ἡ «Ἑλληνίς» ποιεῖται καὶ σήμερον ἐκκλησίαν σ' ὅλες τὰς ἀναγνώστριάς της, ὅσες μποροῦν καὶ δὲν ἐμποδίζονται ἀπὸ ἄλλα καθήκοντα, νὰ ἐγγραφοῦν. Εἴθε νὰ μὴ χρειασθῇ ἡ ὑπηρεσία μας, ἀλλ' ἂν τυχὸν προκύψῃ ἡ ἀνάγκη, πρέπει νὰ μᾶς εὕρῃ ἡ Πατρίς πανέτοιμες.

Ἐν τῷ μεταξύ ὡς ἀκολουθήσωμεν μετ' ἀφοσιώσεως τὰς ἐντολὰς τοῦ κυρίου Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως: «Νὰ μεταβάλωμε γρήγορα τὴν Ἑλλάδα σ' ἕνα ἀγροτικὸ στρατόπεδο. Οὔτε μιὰ γωνιά νὰ μείνῃ ἀκαλλιεργητὴ. Ὁ περίβολος τοῦ σπιτιοῦ σας, ἡ αὐλὴ τῆς ἐκκλησίας, ὁ κήπος τοῦ σχολείου πρέπει νὰ καλλιεργηθῇ καὶ νὰ δώσῃ ἐφέτος κάτι, μιὰ πατάτα, μιὰ ὀκὶ δημητριακῶν, ἕνα κιλό σιταριοῦ. Εἶναι μιὰ ἐθνικὴ ἀνάγκη».

ΤΙ ΜΑΣ ΛΕΝΕ ΟΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ

Χίλια χρόνια ἔμεινεν ὁ πληθυσμὸς τῆς Εὐρώπης στάσιμος στὰ 180 περίπου ἑκατομμύρια. Τὸν 19ον ὁμως αἰῶνα σχεδὸν τριπλασιάστηκε καὶ τὸ 1900 εἶχε φθάσει στὰ 460 ἑκατομμύρια.

Ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους δὲ χρόνους διπλασιάσθηκεν ὁ μέσος ὅρος τῆς διαρκείας τῆς ζωῆς τοῦ ἀτόμου. Τὴν ἐποχὴ τοῦ Πλάτωνος ἐξοῦσεν ὁ Αἰγύπτιος, ὁ Ἕλληνας, κατὰ μέσον ὅρον 30 χρόνια. Ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ὑπολογίσῃ σὲ διπλάσιο χρόνο. Τὸ πιὸ ἐκπληκτικὸ ὁμως στὴν ἐξέλιξιν αὕτη εἶναι ὅτι πέρασαν περίπου 4000 χρόνια γιὰ ν' ἀνεθῇ ὁ μέσος ὅρος τῆς ζωῆς στὰ 37 χρόνια, καὶ ὅτι ἀπὸ τὰ 37 ἕως τὰ 57 χρόνια χρειάστηκε μόνον ἕνα διάστημα σαράντα ἐτῶν. Δηλαδή ἀπὸ τὸ 1880 ἕως τὸ 1920 διαπιστώθηκεν, ὅτι ἡ διάρκεια τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου ἠῤῥεαν κάθε χρόνο κατὰ 6 μῆνες. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ μπορεῖ νὰ μᾶς τρομάξῃ, γιὰτὶ ἂν ἐξακολουθήσῃ αὕτη ἡ κατάστασις πρέπει νὰ μεταβληθῇ ἐκ θεμελίων ὁ βίος ἐπὶ τῆς γῆς.

Ο οικονομολόγος του 1880 έπρεσβευνε ότι ήταν αδύνατον να τραφούν 460 εκατομ. άνθρωποι εντός του περιορισμένου χώρου της Ευρώπης. Σήμερα ξέρομεν ότι ο οικονομολόγος αυτός έκαμε λάθος. Οί μηχανές έκαμαν τόσα θαύματα ως προς τὰ προβλήματα της θρέψεως, ώστε θεωρητικώς δέν μπορεί να τεθῇ κανένα ὄριον. Πρακτικῶς ὅμως θὰ καταδειχθῇ κάποτε ὅτι οἱ λαοὶ δέν μποροῦν νὰ πληθύνωνται ἐπ' ἄπειρον μὲ γεωμετρικὴν αὔξισιν, ὅτι κάθε λαὸς θὰ φθάσῃ μιὰ μέρα σὲ κάποιο τέρμα. Γιατί, ἂν ἦταν ἄλλοιῶς, θὰ εἶχαν πλημμυρῆσει λ. χ. οἱ Κινέζοι τὸν κόσμον.

Κάθε θεωρία ὅμως ἐδείχτηκε ὡς τώρα ἐσφαλμένη. Καμμία ἔμπρακτος ἐπέμβασις δέν μπόρεσε εἴτε θετικά, εἴτε ἀρνητικά νὰ ἐπηρεάσῃ τὸ μυστηριῶδες ἀνέκτασμα καὶ κατέβασμα τῶν λαῶν ὕστερα ἀπὸ πολέμους, λοιμοὺς καὶ ἄλλες καταστροφές. Ὁ αἰῶνας τῆς μηχανῆς μὲ τὴν ἐπίδρασί του στὸ πεδίον τῆς θρέψεως, ἀπέδειξε ὅτι οἱ λαοὶ ἔχουν πολὺ μεγαλειότερη πληθυντικὴ δύναμι ἀπ' ὅ,τι ἡξεύραμεν ὡς τώρα.

ΦΥΣΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ. — ΦΥΣΙΚΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ

Κοντὰ στὴ πληθυντικὴ αὐτὴ δύναμι ἀνοίξανται μηχανές καὶ νέους οικονομικοὺς ὀρίζοντες· αἱ πρόοδοι τοῦ πολιτισμοῦ καταπολέμησαν τὴν πείνα, τοὺς λοιμοὺς, τὶς κοινωνικὰς ἀρρώστειες, τὴ βρεφικὴ θνησιμότητα. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνθρώπων ποὺ πεθαίνουν σὲ βρεφικὴ ἡλικία, ὅλο κ' ἐλαττώνεται, ὅσον πᾶσι χάνονται λιγώτεροι νέοι ἀπὸ σύφυλι, φυματίωσι καὶ ἄλλες παθήσεις. Ὁλο καὶ λιγώτεροι ἄνθρωποι πεθαίνουν ἀπὸ ἀρρώστειες ἐν γένει καὶ εἶναι πολλοὶ ἐκεῖνοι ποὺ φθάνουν στὸ τέλος τοῦ βίου των ἀπὸ τὴν ἐξάντλησι τῶν ζωτικῶν των δυνάμεων, δηλαδή στὸ φυσικὸ θάνατο.

Ναί, ὑπάρχει ὁ φυσικὸς καὶ ὁ ἀφύσικος θάνατος, καὶ θέλομε νὰ ἐξηγήσωμε κάπως πιὸ ἐπισταμένως τὴν ἔννοια τοῦ μὴ φυσικοῦ θανάτου. Ἀφύσικον εἶναι νὰ πεθάνῃ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ κάποια ἀρρώστεια, ἀπὸ τυχαῖο δυστύχημα ἢ λοιμό. Πιστεύομεν πῶς ὑπάρχει ἕνας μόνον φυσικὸς θάνατος, ἐκεῖνος δηλ. ποὺ ἐπέρχεται ἀφοῦ καταναλωθοῦν ὅλες οἱ ζωτικὲς δυνάμεις ὕστερα ἀπὸ μιὰ ὁλοκληρωμένη ζωὴ.

Ὁ μέσος ὅρος τοῦ βίου ποὺ αὐξάνει ἀπὸ χρόνον σὲ χρόνον, δείχνει πῶς οἱ ἄνθρωποι, ὅσον πᾶσι, ξεφεύγουν ἀπὸ τὸν μὴ φυσικὸ θάνατο καὶ

ὅτι μποροῦν νὰ φθάσουν στὴν ἡλικία ποὺ τοὺς προώρισεν ἡ φύσις. Αὐτὸ εἶναι μιὰ κολοσσιαία ἐπιτυχία, ποὺ τὴν προετοίμασαν οἱ ἄνθρωποι σὲ 4000 χρόνια καὶ ποὺ σὲ 40 χρόνια ἔφθασε στὴ σημερινὴ στάθμη.

Εἶναι ὅμως εὐτυχὴς ἡ ἀνθρωπότης μὲ τὴ μεγάλη αὐτὴ νίκη;

Ὁχι, δέν εἶναι εὐτυχὴς. Εἶναι μᾶλλον σαστισμένη· φοβεῖται τὶς συνέπειες τῆς ἐπιτυχίας της, γιατί ὡς τώρα δέν μπόρεσε νὰ πραγματοποιήσῃ καμμιά ἀπὸ τὶς ἐπιτυχίες τοῦ παρελθόντος αἰῶνος.

Ἰδοὺ ἕνα παράδειγμα: Ὡς σύνολον ἔγινε τόσον πλούσια ἡ ἀνθρωπότης, ὥστε κάθε ἄτομον ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ἀφθονα ὅσα τοῦ χρειάζονται γιὰ νὰ ζῇ καλὰ. Ὁ πλοῦτος τοῦ κόσμου ἡβήσῃε τόσο, ποὺ ἡ πείνα καὶ ἡ φτώχεια θεωρητικῶς δέν ἔπρεπε νὰ ὑπάρχουν. Τὸ ὄνειρο αὐτὸ μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθῇ, ὅταν θὰ καταργηθῇ τὸ φράγμα ποὺ χωρίζει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὰ προϊόντα τῆς παραγωγῆς.

Καὶ ἄλλο παράδειγμα: Πολλὰς χιλιάδες χρόνια ὠνειρεύονταν ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐκμηδενίσῃ τὶς ἀποστάσεις, ν' ἀποκτήσῃ φτερά γιὰ νὰ πετάξῃ, ν' ἀκούῃ καὶ νὰ θλέπῃ μακρυὰ. Ὅλα αὐτὰ τ' ἀπέκτησεν, ἀλλὰ ὁ σοφὸς ἐφευρέτης ἀκολουθεῖ κουτσαίνοντας τὶς δημιουργίες του· ἡ δύναμις του δέν ἀρκεῖ σήμερα νὰ τὶς ἐκμεταλλεῖται καὶ νὰ τὶς ἐξουσιάζῃ. Δέν μπόρεσε νὰ ἀνέλθῃ στὸ ὕψος τῶν δημιουργημάτων του. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ αἰῶνος τῶν μηχανῶν εἶναι χειρότερα ὠργανωμένος ἀπὸ τὶς μηχανές του. Γι' αὐτὸ δέν εἶναι ἀπορίας ἄξιον ὅτι δέν ἐξουσιάζει τὶς ἐφευρέσεις του, ἀλλ' ὅτι οἱ μηχανές καὶ τὸ χρῆμα ποὺ ἔπρεπε νὰ εἶναι οἱ ὑπηρέται του, κατήντησαν οἱ τύραννοί του.

Εἶπαμεν ἀνωτέρω, ὅτι προσετέθησαν 20 χρόνια στὸν μέσον ὄρον τῆς ζωῆς τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου· αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὁ βίος διαρκεῖ κατὰ τὸ ἐν τρίτον περισσότερον, μᾶς ἔχει δηλαδή δωρηθῇ μιὰ τρίτη ζωὴ. Τί κάνομεν ὅμως; Ζοῦμε κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅπως καὶ πρίν, σὰν νὰ πρόκειται νὰ πεθάνωμε νέοι. Αὐτὸ τὸ πρόσθετο τρίτον ἔπρεπε νὰ φέρῃ μιὰ σωστὴ ἀναστάσι!

Πῶς χρησιμοποιοῦμεν αὐτὸ τὸ πρόσθετον τρίτον;

Οἱ περισσότεροι ζητοῦν μὲ κάθε τρόπο νὰ συντηρήσουν τὰ μὴ ἐκπληρωθέντα ἰδανικὰ τῆς νεότητός των. Καμαρώνουν ὅταν μὲ τὴ στάσι, τὰ λόγια καὶ τὶς σκέψεις τους περνοῦν γιὰ νέοι

ποὺ ἄνδρες καὶ γυναῖκες τὸ θεωροῦν ἰδιαίτερο κομπλιμέντο. Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι δέν ἔφθασαν στὴ ψυχικὴ διαμόρφωσι ποὺ ταιριάζει στὸν ἄνθρωπον ποὺ ἔχει περάσει τὰ σαράντα. Στὴν ἡλικία αὐτὴ τὸ ἄτομον σωματικῶς παχαίνει, οἱ γραμμὲς τῆς σιλουέτας σβύνουν, τὸ πρόσωπο ἀρχίζει νὰ μαραίνεται.

Μὲ τὰ εἴκοσι χρόνια, ποὺ μᾶς χαρίστηκαν, ἡ καθ' ἑαυτὴ ζωὴ δέν θὰ θεωρηθῇ ἐκείνη, ποὺ διαρκεῖ ἀπὸ τὰ 20—40. Πρέπει στὸ διάστημα αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος νὰ προετοιμάσῃ τὸ βίον του, ποὺ θὰ ζῇ μετὰ τὰ σαράντα, σωματικῶς, ψυχικῶς καὶ πνευματικῶς. Πρὸ πάντων ὅμως δέν πρέπει τὰ χρόνια μετὰ τὰ σαράντα νὰ θεωροῦνται ὡς μιὰ κατάθρασις, ὡς τὸ ὑπόλοιπον μιᾶς ζωῆς, ἀλλὰ ὡς τμήμα ξεχωριστὸ μὲ ἄλλες τάσεις, ἄλλους πόθους καὶ ἄλλους σκοποὺς καὶ μὲ δικές του βιωτικὲς ἀξίες.

Προκύπτει βέβαια τὸ σπουδαῖον πρόβλημα, πῶς θὰ ἀντικρύσουν οἱ ἄνθρωποι τὶς οικονομικὰς συνέπειες ἀπὸ τὸν αὐξανόμενον ἀριθμὸν τῶν ἡλικιωμένων. Τί θὰ κάμουν οἱ νέοι γιὰ νὰ μὴ βροῦν παντοῦ κλειστὰς πόρτες, κατειλημμένες ἐσέεις καὶ κατασχεμένα πλούτη; Μὲ ράντες καὶ συντάξεις γιὰ τοὺς γέροντας καὶ μὲ ἐπέκτασι τοῦ χρόνου τῆς ἐκπαίδευσως τῶν νέων δέν λύεται τὸ ζήτημα.

Αὐτὰ τὰ δύσκολα οικονομικὰ προβλήματα ἐξέρχονται κάπως ἀπὸ τὸν κύκλον τῶν σκέψεών μας. Μποροῦν ὅμως ἴσως νὰ λυθοῦν μὲ καινούρια οικονομικὰ συστήματα, μὲ τὴν ἐκθρόνισι τοῦ χρήματος, ἢ καὶ μὲ ἄλλα μέσα, ποὺ θὰ ἐπινοήσουν οἱ εἰδικοί.

Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως αὐτοῦ: ὁ κόσμος στὸν ὁποῖον ἡ νεότης ἐπαίξε τὸν πρῶτον ρόλον, δέν ἦταν τόσον καλὰ ὠργανωμένος, ὥστε νὰ τὸν νοσταλγοῦμε ἀπ' ἐναντίας, σὲ ὅλα τὰ παγκόσμια γεγονότα, στὴ ζωὴ μας ἐν γένει, ἔλειπε κατιτὶ τὸ ἀποφασιστικόν, κατιτὶ ποὺ δέν πραγματοποιήθηκε ποτέ, ποὺ ἀπασχολεῖ ὅμως τὰ ὄνειρα καὶ τὴ φαντασίαν, κατιτὶ ποὺ ἔμεινε ζωντανὸ στὶς ψυχὰς μυριάδων ἀνθρώπων. Κι' αὐτὸ εἶναι τὸ κράτος τῆς ἁρμονίας, τῆς σοφίας, τῆς γνώσεως, τῆς ἀγάπης, τῆς τελειότητος.

Τὸ ὄνειρο τοῦ κράτους αὐτοῦ εἶναι τόσο παλόν, ὅσο κι' αὐτὴ ἡ ἀνθρωπότης. Ἐπειδὴ δὲ γηράσκομεν ἀπὸ χρόνον σὲ χρόνον, κ' ἐπειδὴ δέν μποροῦμε νὰ προῖδωμε πόσα χρόνια θὰ διαρκέσῃ κατὰ μέσον ὄρον ἡ ζωὴ μας, δέν θὰ πραγματοποιηθῇ ἄρά γε ποτὲ αὐτὸ τὸ ὄνειρο τοῦ κράτους τῆς τελειότητος, ἔάν δηλαδή σὲ μιὰ ζωὴ, ποὺ διαρκεῖ περισσότερον, ἀναπτύ-

χθοῦν οἱ ἱκανότητες ποὺ θὰ φέρουν τὴ σοφία, τὴ γνῶσι, τὴν ἀντικειμενικότητα, τὴν ἁρμονία καὶ τὴν ψυχικὴ αὐτοπεποίθησι καὶ ἡρεμία;

Μερικοὶ θὰ εἰποῦν βέβαια, πῶς αὐτὴ ἡ παράτασις τῆς ζωῆς δέν εἶναι ἄλλο, παρὰ ἕνα παράδοξον γεγονός, χωρὶς ἔννοια καὶ σκοπὸ, πῶς εἶναι μιὰ φαιδρὴ ἢ θλιθερὴ σύμπτωσης, πῶς ἡ ἀνθρωπότης ἐπλήθαινε τόσον πολὺ κατὰ τὰ τελευταῖα ἑκατὸ χρόνια, ὥστε νὰ ἔχουν τὴν πλειψηφία σήμερα οἱ ἡλικιωμένοι καὶ ὄχι οἱ νέοι.

Ὅποια ὅμως κι' ἂν πάρωμε στάσι ἀπέναντι αὐτῶν τῶν γεγονότων, εἶναι πάντως ζήτημα πίστεως. Πιστεύομεν ὅτι ἡ γοργὴ αὐτὴ ἐξέλιξις ἔχει κάποιο νόημα καὶ ὅτι θὰ φανερώσῃ κάποιο σκοπόν...

Τὸ νὰ γηράσκωμεν, αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ δέν εἶναι καλύτερον ἀπὸ τοῦ νὰ πεθαίνωμε νέοι. Δέν ἐκάμαμε τίποτε, ἔάν γηράσκωμε καὶ πεθαίνωμε ἔτσι ἀσυμπλήρωτοι καὶ ἀνέτοιμοι, ὅπως ἀπέθαιναν οἱ ἄνθρωποι ἔως τώρα. Δέν ἔχει σημασία ἡ ἐπέκτασις τῆς ζωῆς, ἂν δέν φέρῃ ἄλλο ἀποτέλεσμα ἀπὸ τοῦ νὰ περιφέρονται πάνω στὴ γῆ πιὸ πολλοὶ ἀνάπηροι γηραλέοι ἄνθρωποι. Ὅτι στὴ ζωὴ μᾶς προσετέθησαν ἄλλα 20 χρόνια, δέν ἔχει σημασία, ἔάν δέν μποροῦμε τὸ διάστημα αὐτὸ νὰ τὸ διαμορφώσωμε καλύτερα ἀπὸ τὸν μέχρι τοῦδε βίον μας.

Ἡ ἔννοια τῆς ἐπέκτασεως τῆς ζωῆς μπορεῖ καθ' ἡμᾶς νὰ εἶναι μόνον ἡ ἐξῆς: ὅτι δίδεται στὸν ἄνθρωπον ἡ εὐκαιρία ν' ἀναπτύξῃ ὅλες τὶς δυνάμεις του, ὡς ποὺ νὰ ὀριμώσῃ ἐντελῶς, πράγμα ποὺ ἐδίδετο ὡς τώρα μόνον σὲ μερικοὺς προνομιοῦχους.

Ὁ βίος τῶν νέων εἶναι σήμερα τόσο πιὸ δροσερός, πιὸ ζωντανός κ' εὐχάριστος, ποὺ ὁ καθένας, ἄνδρας ἢ γυναῖκα, προσπαθεῖ νὰ διατηρηθῇ νέος, καὶ φοβεῖται νὰ ὀριμάσῃ. Ὡς τώρα ἔχανεν ὁ ἄνθρωπος γηράσκοντας, χωρὶς νὰ κερδίσῃ τίποτε.

Εἴμεθα πεπεισμένοι, ὅτι αὐτὴ δέν εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ζωῆς. Πιστεύομεν ὅτι ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ γεννιέται ὡς τὸ θάνατο πρέπει ὅλο νὰ γίνεται πιὸ πλούσιος καὶ νὰ καταλήξῃ σὲ μιὰ σχετικὴ τελειοποίησι. Αὐτὸ βέβαια δέν γίνεται ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ χωρὶς κόπον.

Περὶ τοῦ πῶς θὰ φθάσῃ ὁ ἄνθρωπος στὴ φυσικὴ του ὀριμότητα, θὰ γράψωμεν στὸ προσεχὲς τεῦχος.

Το Διήγημά μας

Μιά δύσκολη αποστολή

Ἡ Ρωξάνη στεκότανε στὴ μέση τοῦ ἔργου στηρίου της. Τὸ γλυκὸ φῶς τοῦ ἡλίου, ποὺ θάσινευε, τὴ φώτιζε μὲ τὶς τελευταῖες τοῦ ἀκτίνες, κ' ἔδινε κάτι τὸ ἀποφασιστικὸ στὸ σοβαρὸ της πρόσωπο. Ὁλόγυρά της, πάνω σὲ διάφορα ἔπιπλα, ἦταν γυρμένες κοῦκλες κάθε μεγέθους. Ἡ μιὰ διέφερε τέλεια ἀπ' τὴν ἄλλη. Μερικὲς ἦταν ἑτοιμες πιά, μὲ πρόσωπα φρεσκοβαμμένα, μὲ ροῦχα τελειωμένα. Ἀλλες ἦταν γυμνές, ἢ περιμέναν καθισμένες νὰ τοὺς θάλλουν τὰ μαλλιά, ἄλλες τέλος ἦταν ὄγκοι ἄμορφοι, χωρὶς χρώμα. Σ' ἓνα ἀνοιχτὸ συρτάρι ἔβλεπε κανεὶς τζίβα, ψάθα, μαλλιά, χρώματα καὶ διάφορα ὑφάσματα, τὶς πρῶτες ὄλες, γιὰ τὴν κατασκευὴ τους. Μὲ βλέμμα ἀπλανὲς περιέβαλλε ἡ Ρωξάνη τὰ ἔργα της. Ὅ,τι βρισκότανε στὸ φωτεινὸ ἐκεῖνο ἐργαστήριό ἦταν δική της δημιουργία. Ἡ δική της φαντασία εἶχε δώσει ζωὴ σ' ὄλες αὐτὲς τὶς θαυμάσιες κοῦκλες, μὲ τὶς διαφορὲς φυσιογνωμίες, μὲ τὰ χρωματιστὰ φορέματα. Μὰ ἂν ἡ φαντασία της τὴν εἶχε βοηθήσει στὸ νὰ πλάσῃ αὐτὰ τὰ μικρὰ κομψοτεχνήματα, ἡ καλὴ της ὁμῶς καρδιά τὴν εἶχεν ὀδηγήσει πρὸς τὸ ἔργο αὐτό. Γιατί, τὰ μικρὰ αὐτὰ δημιουργήματά της, ποὺ ἔβγαιναν κάθε μέρα ἀπ' τὸ ἐργαστήριό της, γινόντουσαν ἀνάρπαστα ἀπ' τοὺς διαφόρους ἐμπόρους, γιατί κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ποὺ ἡ εἰσαγωγὴ ξένων ἐμπορευμάτων ἦταν τόσο δύσκολη, τὸ κάθε ἔργο τέχνης παραγόμενον στὸν ἴδιον τὸν τόπο, ἦταν γι' αὐτοὺς μιὰ λεία ἀξία λόγου. Τὰ χρήματα ποὺ κέρδιζε ἡ Ρωξάνη ἀπ' τὴν ἐργασία της αὐτῇ, τὰ διέθετε ὅλα γιὰ τὶς παιδικὲς ἐξοχὲς τῶν πτωχῶν παιδιῶν.

Ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα ἡ Ρωξάνη οὔτε κἀν ἀποχαίρετρε τὰ ἔργα της, ὅπως ἔκανε κάθε βράδυ. Δὲ στάθηκε κοντὰ σὲ κάθε κοῦκλα γιὰ νὰ πιστοποιήσῃ τὴν πρόοδό της στὴ δημιουργία καὶ νὰ τὴν καληνυχτήσῃ. Ἐκλείσε μόνο τὰ μεγάλα παράθυρα κ' ἔφυγε. Ἐπῆγε στὸ δωμάτιό της κ' ἔπεσε σὲ μιὰ πολυθρόνα. Κούρασι παράξενη ἐθάρυνε τὸ κορμὶ της. Μὲ τρόπο κύτταξε τὸ τηλέφωνο, τὸ μαῦρο ἀντικείμενο, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο σὲ λίγο νὰ ἐξαρτηθῇ ἡ τύχη ἐνὸς ἀγαπημένου προσώπου, ἄπλωσε τὸ χέρι της καὶ πῆρε τὸ ἀκουστικὸ. Ἡ πρώτη κίνηση

εἶχε γίνε. Κοντοστάθηκε γιὰ λίγα δευτερόλεπτα, πρὶν γυρίσῃ τοὺς ἀριθμοὺς πάνω στὴ μετάλλινη πλάκα. Τέλος πῆρε μιὰ θαθεῖα ἀναπνοή, ὅπως κάνουν οἱ κολυμβηταί, ὅταν πρόκειται νὰ πηδήσουν ἀπὸ ψηλὰ στὴ θάλασσα, καὶ μὲ μιὰ ὑπέρτατη προσπάθεια γύρισε τοὺς ἀριθμούς. Τρεῖς φορές ἄκουσε τὸ σῆμα νὰ ἀντηχῇ στὸ ἄκρο τοῦ τηλεφώνου. Ὑστερα μιὰ γυναικεῖα φωνή:

—Ἐμπρός, ἔδω δικηγορικὸν γραφεῖον...

—Παρακαλῶ, θὰ ἤθελα τὸν κύριο Ραζῆ ἢ δεσποινὶς Μάνου στὸ τηλέφωνο.

Ἀκολούθησε μικρὴ σιωπὴ στὸ ἄλλο ἄκρο τοῦ σύρματος. Ἡ Ρωξάνη κατάλαβε πῶς ἡ γραμματεὺς εἶχε σηκωθῇ. Νοερὰ παρηκολούθησε ὄλες της τὶς κινήσεις. Τώρα θάμπαινε στὸ διπλανὸ γραφεῖο, τώρα θάλεγε τὸ ὄνομά της...

Τέλος ἀκούστηκε μιὰ θαθεῖα φωνή.

—Καλημέρα, Ρωξάνη.

—Καλημέρα, Μάρκο· σὲ παρακαλῶ, εἶναι ἀπόλυτη ἀνάγκη νὰ σὲ ἰδῶ ἀπόψε!...

—Ἀδύνατον, Ρωξάνη.

—Πρέπει, ἀπαραίτητα· ἔλα τοῦλάχιστον νὰ δειπνήσωμε μαζὶ στὸ σπῆτι καὶ μετὰ θὰ σὲ ἀφήσω ἐλεύθερο.

—Μὰ, μοῦ εἶναι ἀδύνατον.

—Μάρκο, ἔρῃκα τὸ χαρτὶ ποὺ μὰς χρειάζεται καὶ ἔχω καὶ τὶς συμπληρωματικὲς πληροφορίες. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ σὲ ἰδῶ ἀπόψε. Αὐριο φεύγω μὲ τὸ πρωῒνὸ βαπόρι γιὰ τὴν Αἴγινα.

—Γιὰ τὴν Αἴγινα;

—Μάρκο, θυσιάσε λίγες ὥρες στὴν παιδική σου φίλη.

Ἐγινε μικρὴ σιωπὴ. Τέλος ἡ θαθεῖα φωνὴ τοῦ Μάρκου ἀποκρίθηκε.

—Καλὰ, Ρωξάνη, θὰ ἔλθω.

—Σ' εὐχαριστῶ πολὺ, θὰ σὲ περιμένω στὶς ἑννιά στὸ σπῆτι!

—Σύμφωνοι.

—Γεῖά σου!

Ἡ συνδιάλεξη εἶχε τελειώσει.

Ἡ Ρωξάνη ἔμεινε λίγα δευτερόλεπτα σκεπτικὴ μὲ τὸ ἀκουστικὸ στὸ χέρι, κ' ὕστερα τὸ ξανάβαλε στὴ θέσι του. Ἐνας θαθὺς ἀναστεναγμὸς ὅγῃκε ἀπ' τὸ στήθος της. Ἐπῆγε στὸ

μικρὸ της γραφεῖο κ' ἔβγαλε διάφορα χαρτιά καὶ σημειώσεις καὶ ξαναγύρισε στὸ τηλέφωνο. Πῆρε τὸν κατάλογο κ' ἔψαξε. Ξανάπιασε τὸ ἀκουστικὸ καὶ γύρισε τοὺς ἀριθμούς.

—Ἐμπρός, ἔδω χορευτικὸν κέντρον Ρέξ.

—Παρακαλῶ, κρατήστε γι' ἀπόψε στὸ ὄνομα Μάνου ἓνα τραπέζι σὲ θεωρεῖο.

—Πολὺ καλὰ, κυρία μου.

—Εὐχαριστῶ, χαίρετε.

Ἐτελείωσε κι' αὐτό, σκέφθηκε ἡ Ρωξάνη, ἀλλ' ἔμεινε στὸ τηλέφωνο. Ἐκανε καὶ τρίτη συνδιάλεξη. Ὅταν ἄκουσε μιὰ γνώριμη ἀνδρική φωνὴ στὴν ἄκρη τοῦ σύρματος, ἐφώνασε:

—Ἐμπρός, Χάνς, ἴλα ἐν τάξει. Ἐσὺ κατάφερες τίποτε;

—Νομίζω πῶς θὰ ἔλθῃ. Ἡ μεγαλςμανία τῆς Εὐας μὲ βοήθησε πολὺ. Στὶς δέκα θὰ εἵμαστε στὸ Ρέξ.

—Πράτσο, καὶ σὲ εὐχαριστῶ πολὺ. Ὁμῶς θουάρ.

Ἡ Ρωξάνη ἄφησε τ' ἀκουστικὸ.

Πόσο κουρασμένη ἦταν! Εἶχε πῆ τόσα ψέμματα ἐκείνη τὴν ἡμέρα, πράγμα ποὺ δὲν ἔκανε ποτέ της. Προτιμοῦσε ὅ,τι δῆποτε ἀπ' τὸ νὰ πῇ ψέμματα. Ἀλλ' αὐτὴ τὴ φορὰ μόνον ἓνα ψέμμα ἦταν δυνατόν νὰ σώσῃ τὸν Μάρκο Ραζῆ ἀπὸ ἓνα μεγάλο κίνδυνο.

Καὶ δὲν εἶχε διστάσει ἡ Ρωξάνη νὰ κάνῃ τὸ πᾶν, διὰ νὰ σώσῃ τὸν παιδικὸ της φίλο!

¶

Στὶς ἑννιά ἀκριβῶς ἦλθε ὁ Μάρκος. Ἐδείπνησαν. Ἡ συνομιλία στὴν ἀρχὴ ἦταν λιγάκι δύσκολη κ' ἐκνευριστική. Μ' ὄλες της τὶς δυνάμεις προσπαθοῦσεν ἡ Ρωξάνη νὰ συγκεντρώσῃ τὴν σκέψιν της καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὶς ἐξηγήσεις, ποὺ τῆς ἔδινε ὁ Μάρκος Ραζῆς. Ἀλλὰ τοῦ κάκου. Ἡ φαντασία της ἔτρεχε, ξεπερνοῦσε τὶς ἀποστάσεις καὶ παρακολουθοῦσε μὲ τὸ νοῦ της ὄλες τὶς κινήσεις τοῦ πιστοῦ της φίλου Χάνς, ποὺ αὐτὴ τὴ φορὰ ἦταν καὶ συνένοχός της. Στὸ μεταξὺ ὁ Μάρκος ἐξακολουθοῦσε νὰ τῆς ἐξηγῇ.

Ἦταν λιγάκι νευρικός, ἀλλ' ὅταν συζητοῦσε ἐπαγγελματικά, κατάρθωνε πάντα νὰ ξεχνᾷ τὶς δικές του ἑννοίες.

Κατὰ τὶς ἑνδεκα τελείωσε ὁ Μάρκος τὶς ἐξηγήσεις του. Μὲ μιὰ κίνησι βαριεστισμάρας ἐαπλώθηκε στὴν πολυθρόνα, τέτωσε τὰ μουδιασμένα μέλη του, κ' εἶπε μὲ τὴ θαθεῖα, μελωδική φωνή του! «Θέλεις νὰ θυγοῦμε νὰ γλεντήσωμε λιγάκι τὴν τελευταία σου βραδυά;»

Ἡ Ρωξάνη δέχτηκε χαρούμενη τὴν πρόσκληση.

σι. Ἐνα κύμα αἵματος χύθηκε στὸ χλωμὸ πρόσωπό της. Ντρεπότανε γιὰ ὅσα ἐπρόκειτο νὰ συμβοῦν. Ἀλλ' ἦταν ἀργὰ πιά γιὰ νὰ ὑποχωρήσῃ. Σηκώθηκε καὶ πλησίασε τὸν Μάρκο.

—Ποῦ θὰ πάμε;» ρώτησε μὲ προσποιητὴ ἀδιαφορία, ἐνῶ ἡ καρδιά της κυποῦσε δυνατά. Φοβότανε μήπως τὴν ὀδηγήσῃ ὁ Μάρκος σὲ κέντρο τῆς δικῆς του ἐκλογῆς καὶ τότε ὅλα θὰ πηγαινιν χαμένα. Ἀλλ' ὄχι... Αὐτὸς ἀπήντησε: «Ὅπου θέλεις, εἶμαι στὴ διάθεσή σου». Θαυμάσια, σκέφθηκε ἡ Ρωξάνη καὶ πρόσθεσε κάπως ἀδέξια: «Θάθελα νὰ πάω στὸ νέο χορευτικὸ κέντρο, στὸ Ρέξ, ποὺ ἀνοίξε τελευταῖα. Δὲν ἔχω πάει ἀκόμη. Ἐσὺ πῆγες;» καὶ χωρὶς νὰ περιμένῃ ἀπάντησι, πῆρε τὸν κατάλογο τοῦ τηλεφώνου καὶ προσποιήθηκε πῶς ἔψαχνε. Ὑστερα ἔβαλε τὸ βιβλίο στὴ θέση του καὶ γύρισε τοὺς ἀριθμούς, ἢ καλλίτερα γύρισε ἀριθμούς στὴν τύχη. Τὰ δάκτυλά της τρέμανε. Εὐτυχῶς ὁ Μάρκος ἦταν βυθισμένος στὶς δικές του σκέψεις καὶ δὲν ἀντελήφθηκε τὴν ταραχή της. Στὸ ἄλλο ἄκρο τοῦ σύρματος ἀκούστηκε μιὰ σιγανὴ φωνή:

—Ἐμπρός, ἔδω ἀστυνομικὸν τμήμα...

Ἡ Ρωξάνη τάχασε. Μὲ μιὰ γρήγορη κίνηση διέκοψε τὴν σύνδεση πατώντας ἐλαφρὰ τὴ βάση τοῦ τηλεφώνου. Κράτησε ὁμῶς τὸ ἀκουστικὸ στὸ χέρι καὶ εἶπε μὲ πνιγμένη φωνή:

—Παρακαλῶ, κρατήστε μας ἓνα τραπέζι στὴν αἴθουσα τοῦ χοροῦ.

—Τί; Δὲν ἔχει παρὰ μόνον θεωρεῖα; Καλὰ, τότε κρατήστε ἓνα θεωρεῖο στὸ ὄνομα Μάνου. Κ' ἔκλεισε τὸ τηλέφωνο.

—Πάμε, Μάρκο», εἶπε, πλησιάζοντας τὸν φίλο της.

Κατὰ τὴν διαδρομὴ ἀπὸ τὸ σπῆτι τῆς Ρωξάνης στὸ χορευτικὸ κέντρο κλυάρισαν ἀδιάκοπα. Μίλησαν γιὰ τὴν Αἴγινα, γιὰ τὴν παιδική τους ἡλικία, γιὰ τὰ καλοκαίρια ποὺ περνοῦσαν ἄλλοτε στὸ ὠραῖο αὐτὸ νησί, μὲ τοὺς γονεῖς τους, καὶ ὅπου τὰ κτήματά τους ἦταν γειτονικά. Ἐνας κόσμος ὁλόκληρος ἀναστήθηκε γιὰ λίγα λεπτά. Τέλος σταμάτησε τὸ αὐτοκίνητο στὴν εἰσοδο τοῦ κέντρου. Φῶτα πολλὰ, φῶτα χρωματιστὰ πλημυρίζαν τὸ δρόμο, μουσικὴ ἀκουγόταν ἀπὸ τ' ἀνοιχτὰ παράθυρα. Θυρωροὶ μὲ κόκκινα καὶ χρυσά...

Ἡ Ρωξάνη τὰ κύτταξε ὅλα αὐτὰ τρομαγμένη καὶ μὲ μιὰ ἀσυνειδητὴ κίνηση ἔσφιξε ποιο πολὺ τὸ βραδυὸ μαντῶ της γύρω ἀπὸ τοὺς ὤμους της, σὰν νὰ ζητοῦσε προστασία. Ἀλλὰ εἶχε περάσει πιά ὁ Μάρκος τὸ χέρι του κάτω ἀπὸ

το δικό της και την παρέσυρε προς τὸν φωτόλουστο διάδρομο τοῦ κέντρου. «Τὸ χαλί εἶναι ἀπαίσιο», σκέφθηκε ἡ Ρωξάνη. Καὶ ὅπως οἱ μελλοθάνατοι προσπαθοῦν νὰ συγκεντρώσουν τὴν προσοχή τους σὲ ἀσήμαντα πράγματα, ἔτσι καὶ αὐτὴ διέκρινε τὴν κάθε λεπτομέρεια τῆς διακόσμησης τοῦ φρικτοῦ αὐτοῦ κέντρου.

«Ενας σερβιτόρος ἦλθε σὲ προϋπάντησί τους.

—«Ἐχουν κρατήσει, οἱ κύριοι, τραπέζι;...»

—«Ναί, στὸ ὄνομα Μάνου», εἶπεν ὁ Μάρκος, καὶ τοῦ φάνηκε γιὰ μιὰ στιγμή περίεργο πῶς ἡ Ρωξάνη εἶχε δώσει τὸ δικό της ὄνομα, ὅταν εἶχε τηλεφωνήσει.

Τὸ γκαρσόνι τοὺς κύταξε παράξενα.

—«Εἶναι κάποιος κύριος μὲ μιὰ κυρία σ' αὐτὸ τὸ θεωρεῖς», εἶπε. Καὶ βλέποντας τὸ ἐρωτηματικὸ βλέμμα τοῦ Μάρκου, συνέχισε. «Αὐτὸς ὁ κύριος εἶπε πῶς θὰ ἐξηγηθῇ μαζί σας, ὅταν ἔλθετε...»

Ὁ Μάρκος κύτταξε τὴ Ρωξάνη μὲ ἀπορία. Αὐτὴ ἔσφιξε τὰ δόντια της δυνατά, γιὰ νὰ μὴ καταλάβῃ ὁ Μάρκος πόσον ἔτρεμε. Κατάρθωσε ὅμως νὰ ὑπερικήσῃ τὸ φόβο της καὶ μὲ φωνὴ φυσικὴ, ἂν καὶ λίγο ὑψωμένη, ἀπήντησε:

—«Ἀς μποῦμε καὶ βλέπουμε ποῶς εἶναι ὁ ἀναίδης αὐτὸς κύριος».

Ἐρριξε μιὰ γρήγορη ματιὰ πρὸς τὸν Μάρκο, ποὺ στεκόταν ἀριστερά της. Σ' αὐτὴν ἀστραπή τῆς πέρασε ἀπὸ τὸν νοῦν, ὅτι αὐτὸς ἔπρεπε νὰ ἰδῇ πειὸ καλὰ τὸ θέαμα καὶ μὲ μιὰ κᾶπως θεατρικὴ κίνησι παραμέρισε μὲ τὸ δεξί της χέρι τὴν βαρεῖα βελούδινη κουρτίνα.

—«ὦ!» φώναξε μὲ πνιγμένη φωνή.

Τὸ θέαμα, ποὺ εἶχαν μπροστά τους τοὺς κατέπληξε. Ἐνας νέος μὲ ξανθὰ μαλλιά, κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά του μιὰ κυρία θαμμένη, μὲ φοβερό κόκκινο χρώμα μαλλιών, καὶ φιλιόντουσαν. Τὸ ζευγάρι τρομαγμένο γύρισε πρὸς τὴν εἰσόδον τοῦ θεωρείου. Ὁ Μάρκος χλώμασε, ψιθύρισε ἕνα μπερδεμένο «Συγγνώμη» καὶ παρέσυρε τὴ Ρωξάνη στὸ διάδρομο.

«Καλὰ ἔπαιξε τὸ ρόλο του ὁ Χάνς», σκέφθηκε ἡ Ρωξάνη...

Πέρασαν πάλι τὸν μακρὸ διάδρομο, μὲ τὸ χρωματιστὸ χαλί, ἀλλὰ αὐτὴ τὴ φορά φάνηκε ὡραιότερο στὴ Ρωξάνη. Τὸ γκαρσόνι ἄφησε τὴν παθητικὴ του στάση κι' ἔτρεξε ἀπὸ πίσω τους. Ἀλλὰ τίποτε δὲν μπόρεσε νὰ σταματήσει τοὺς φυγάδες...

Ὅταν εὐρέθησαν καθισμένοι στὸ μικρὸ αὐτοκίνητο τοῦ Μάρκου: «Τί αἶσχος!» ψιθύρισε ἡ Ρωξάνη, πέφτοντας ἀποκαμωμένη στὸ κάθισμα.

Καὶ μὲ αὐτὲς τὶς λέξεις ἐννοοῦσε τὴν δική της διαγωγή καὶ τὸν ἄσχημο ρόλο, ποὺ εἶχε παίξει στὴν ὑπόθεση αὐτή.

«Τί αἶσχος!» ἐπανέλαθε ἀσυνείδητα ὁ Μάρκος, φέρνοντας στὸ νοῦ του τὴν τρομαγμένη φυσιογνωμία τῆς γυναίκας τοῦ θεωρείου. Ἡ Ρωξάνη ἄρχισε σιγὰ-σιγὰ νὰ συνέχεται. Σκέφθηκε ὅτι τώρα πειὰ θὰ χρειαζόταν ὁ Μάρκος ὅλην τὴν τῆ βοήθεια καὶ ὅλη τὴν τῆ στοργή. Καὶ καταβάλλοντας μιὰ ὑπέρτατη προσπάθεια ζήτησε ἀπ' τὸν Μάρκο ν' ἀνέβουν ὡς τὴν Κηφισιά. Τὸ αὐτοκίνητο ξεκίνησε. Μὲ ἱλιγγιώδη ταχύτητα διέσχισε τὰς ἀποστάσεις. Ὁ δροσερὸς νυκτερινὸς ἀέρας τοὺς μαστίγωνε τὰ ἀναμμένα τους πρόσωπα. Ὁ Μάρκος ὡδηγοῦσεν ἀσυναίσθητα καὶ ἡ Ρωξάνη εἶχε συγκεντρώσει ὅλη τὴν τῆν προσοχή στὸ δρόμο, ἀπὸ φόβο νὰ μὴ συμβῇ κανένα δυστύχημα.

Τὸ αὐτοκίνητο κυλοῦσε, κυλοῦσε γρήγορα κι' ἀθόρυβα. Πέρασαν τὴν Κηφισιά κι' ἔφθασαν στὸ ὑψηλότερο μέρος τοῦ δρόμου, ἀνάμεσα στὸ Καστρί καὶ τὴν Ἑκάλη. Τότε συνήλθαν κι' οἱ δύο ἀπ' ἕνα ὄνειρο πολὺ ὀδυνηρὸ, σὰν ἐφιάλη. Ὁ Μάρκος σταμάτησε τὸ αὐτοκίνητο καὶ εἶπεν ἐκστατικά: «Κύτταξε!» Ἦταν ἡ πρώτη λέξη, ποὺ πρόφερε μετὰ τὴν ἀπενοήσιμη φυγὴ τους. Καὶ πράγματι τὸ θέαμα ἄξιζε τὸν κόπο. Μπροστά τους ἀπλωνόταν ὅλος ὁ κάμπος τῆς Ἀττικῆς. Ὅλα ἦταν σχεδὸν σκοτεινά. Μόνον ἡ σελήνη φώτιζε μὲ τὶς ἀργυρὲς της ἀκτίνες τὴν πράσινη πεδιάδα, κι' ἔδινε κάτι ἐπιθλητικὸ στὴ φύση, ποὺ τὴ γαλήνη της τάραζεν ἕνας ἀνεμὸς ἀρκετὰ δυνατός. Σύννεφα μικρὰ καὶ ἄσπρα κυνηγόντουσαν στὸν οὐρανὸ καὶ κάπου-κάπου περνοῦσε κανένα ἀπὸ τὴ σελήνη. Τότε ὅλα σκοτίνιαζαν. Ἀλλὰ μόνο λίγα δευτερόλεπτα διαρκοῦσε αὐτό. Κατόπιν ξαναφωτιζόταν πάλι ἡ πεδιάδα. Ἐκύτταζαν, ἐκύτταζαν ἀχόρταγα τὸ θέαμα αὐτό. Μὰ σιγὰ - σιγὰ ἡ παράδοξη ταραχὴ τῆς φύσης ἔφερε στὴν ψυχὴ τους τὴ γαλήνη. Ἐξαφνα φάνηκε ἕνα φῶς στὸν ὀρίζοντα. Τὸ φῶς πλησίαζε-πλησίαζε, καὶ τέλος ἀκούστηκε ὁ θόμβος ἐνὸς ἀεροπλάνου. Τὸ ἀεροδρόμιο ἀναψε τοὺς προβολεῖς του, καὶ τὸ δυνατό τους φῶς ξανάφερε τὸ Μάρκο καὶ τὴ Ρωξάνη στὴν πραγματικότητα.

Ἀμίλητοι ἐπέστρεψαν στὴν πόλη. Ὅταν ἄργότερα ἡ Ρωξάνη θρέθηκε μόνη της στὸ δωμάτιό της ἔπεσεν ἀποκαμωμένη στὸ κρεβάτι της. Δυσὶ λυγμοὶ τάραζαν τὸ σῶμα της. Σιγὰ σιγὰ ψυχικὴ ταραχὴ ἄρχισε νὰ γα-

ληνεύη καὶ μιὰ περίεργη ἡσυχία τῆς πλημμύρισε τὴν καρδιά. «Δύσκολη ἦταν ἡ ἀποστολή μου, ἐσκέφθηκε, ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἔτσι. Καὶ ὁ πατέρας του, ἂν ζοῦσε, τὸ ἴδιο θᾶκανε γι' αὐτόν...»

Καὶ μὲ αὐτὴ τὴν σκέψη ἀποκοιμήθηκε.

□

Αἰγίνα! Βαθεῖα σιγή, ποὺ μόνον ποὺ καὶ ποὺ τὴν διακόπτει τὸ ἄλλημα ἑνὸς κόκκορα, ἢ τὸ γαγγίσμα ἑνὸς σκύλου.

Ἡ Ρωξάνη κοιμάται μὲ τὸνα χέρι διπλωμένο κάτω ἀπὸ τὸ μαξιλάρι καὶ τᾶλλο ἀκίνητο, δίπλα στὸ σῶμα της. Ἐξαφνα τινάχτηκε. Τὰ χέρια της ὑψώθηκαν, ἀπότομα καὶ νευρικά, ἐκάνανε μερικὲς σπασμαδικὲς κινήσεις στὸ κενὸ κι' ἐπέσανε πάλι βαρεῖα στὸ κρεβάτι, ἐνῶ τὸ στόμα της ψιθύρισε ἀκατάληπτα λόγια. «Ανοίξε τὰ μάτια της. Ὁ ἄρχοντας τῆς ἡμέρας ὁ ἥλιος, εἶχεν ἀνατελεῖ. Τὸν κύτταξε τρομαγμένη. Συνήλθε ἀπὸ τὸν ἐφιάλη κι' ἀνεκάθισε στὸ κρεβάτι της. Μιὰ ἐσωτερικὴ ταραχὴ δὲν τὴν ἄφηνε νὰ ἡσυχάσῃ. Μέρα καὶ νύχτα ὅλο καὶ εἶχε τύψεις στὴ συνείδηση κι' ἐσκεπτόταν τὴν τελευταία ἡμέρα, ποὺ εἶχε περάσει στὴν Ἀθήνα μὲ τὸ Μάρκο, τὰ ψέμματα ποὺ εἶχεν ἀναγκασθῇ νὰ ἐφεύρῃ, τὴν συνάντησιν μὲ τὸν Χάνς καὶ τὴν Εὐὰ σ' ἐκεῖνο τὸ νυκτερινὸ κέντρο. Ὅλα αὐτὰ δὲν τὴν ἄφηναν νὰ ἡσυχάσῃ. Κ' ἐκεῖνη ἡ ἄλλοτε αἰσιόδοξη, ἡ εὐθυμὴ καὶ πάντοτε εὐχαριστημένη, βασανιζότανε τώρα ἀπὸ τύψεις.

Ἐκεῖνο τὸ πρωῒ, ἕνα ὁλόκληρο μῆνα μετὰ τὸ δυσάρεστο θράδυ, αἰσθανότανε ἀκόμη μεγαλύτερη τὴν ἐνοχὴ τῆς ἀπέναντι τοῦ Μάρκου. Ἀπότομα τινάχτηκε ἀπὸ τὸ κρεβάτι της καὶ πέρασε στὸ λουτρό. Ἡ ψυχρολουσία τῆς ἔκανε καλὸ καὶ ἐννοίωσε τὸν ἑαυτὸ της πειὸ εὐδιάθετο, σὰν γύρισε στὸ δωμάτιό της γιὰ νὰ ντυθῇ. Ἐφόρεσε ἕνα σκοῦρο ἀντρικὸ πανταλόνι, ποὺ ἔβαζε πάντα, ὅταν πήγαινε μὲ τὴν βενζινακάτο της καὶ ἀπὸ πάνω μιὰ μάλλινη ναυτικὴ μπλουζά. Ἐπειτα κατέθηκε στὸν κῆπο. Ἐτοίμασε τὸν Ποσειδῶνα, εἶπε στὸν περιβολάρη, κι' ἐγύρισε στὸ σπίτι. Πῆρε ἕνα χαρτί κ. ἔγραψε ἕνα τηλεγράφημα στὸ ὄνομα τοῦ Μάρκου Ραζῆ. Ἐπείγουσα ἀνάγκη ἔλθης ἀμέσως, Ρωξάνη. Μὲ τὸ τηλεγράφημα στὸ χέρι διέσχισε τὸν κῆπο, ποὺ ἐκεῖνο τὸ πρωῒ ὠργιάζεν ἀπὸ χρώματα καὶ εὐωδίες.

Ὁ σκύλος της, ὁ πιστὸς της Ὁράτιος, τὴν ἀκολούθησε, μὰ δὲν τὸν ἄφησε νὰ τὴν συνοδεύσῃ. Μὲ επιτακτικὴν φωνὴν τὸν ἐδίωξε πίσω

στὸ σπίτι καὶ εἶπε στὸν φύλακα Παντελῆ νὰ μὴ τὸν ἀφήσῃ νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ. Αἰσθανότανε μιὰ δυνατὴ ἀνάγκη σὰ μείνῃ μόνη, ἐντελῶς μόνη, ἐντελῶς μόνη. Ἐφθασε στὸν μικρὸ ὄρμα, ποὺ ἦταν κοντὰ στὸ σπήτι καὶ ποὺ τὸν εἶχε διαρρυθμίσει σὲ λιμανάκι γιὰ τὴ μικρὴ της βενζινακάτο, τὸν «Ποσειδῶνα». Πῆδησε στὸ ἑλαφρὸ σκάφος κι' ἔβαλε τὴ μηχανὴ σὲ κίνηση. Τὸ πλοῖο ἔκαμε δυὸ-τρεις σπασμαδικὲς κινήσεις καὶ ξεκίνησε γοργὰ μὲ κατεύθυνση πρὸς τὴ χώρα.

Ἐκεῖ ἡ Ρωξάνη πῆγε στὸ ταχυδρομεῖον, ἔδωσε τὸ τηλεγράφημα, περίμενε νὰ τὸ στείλουν καὶ ὕστερα ἐγύρισε στὴν βενζινα της.

Ἐνῶ χειριζότανε τὸ μηχανήμα γιὰ νὰ τὴ θάλῃ πάλιν ἐμπρός, ἐχάιδεψε τὸ τιμόνι λέγοντας: «Ποσειδῶνα μου, τὸ θράδυ θὰ εἶναι ἐδῶ» καὶ ἀπότομα ἐννοίωσε τὴν ψυχὴ τῆς ἀπελευθερωμένη ἀπ' ὅλο τὸ θάρος, ποὺ τὴν πλάκωνε τόσες μέρες τώρα.

□

Ὁ Μάρκος ἦταν ἀπορροφημένος στὴ μελέτη μιᾶς δικογραφίας, ὅταν τοῦ ἔφεραν τὸ τηλεγράφημα τῆς Ρωξάνης. Τὸ πῆρε, τὸ διάβασε κι' ἔμεινε σκεπτικός. Ἡ παιδικὴ του φίλη τοῦ τηλεγραφοῦσε νὰ πάῃ ἀμέσως νὰ τὴ συναντήσῃ. Κάτι τὸ δυσάρεστο ἔπρεπε νὰ συμβαίῃ. Ἐγνώριζε καλὰ τὴ Ρωξάνη καὶ τὸ θετικὸ της χαρακτήρα, καὶ ἤξερε ὅτι δὲν θὰ τὸν καλοῦσε κοντὰ της, ἂν δὲν συνέβαινε κάτι πολὺ σοβαρό. Τηλεφώνησε ἀμέσως σπῆτι τοῦ ὁπῆρ ἡ νὰ τοῦ ἐτοιμάσῃ τὸ θαλιτζάκι του, διότι θάφευγε ἀμέσως μετὰ τὸ φαγητό. Κατόπιν ἐγύρισε στὴ δουλειά του. Εἶχε διαφορὲς ἐπείγουσες ὑποθέσεις ἀκόμη νὰ τελειώσῃ. Τὶς ἔκαμε ὅσο τὸ δυνατό καλλίτερα τοῦ τὸ ἐπέτρεψαν οἱ σκέψεις του, ποὺ τὸν εἶχαν κιόλας προσπεράσει καὶ κοντὰ στὴ Ρωξάνη. Ἐτοίμασε τὸ πρωῒνο.

Στὶς δύο ξεκίνησε τὸ πλοῖο ἀπ' τὸν Πειραιᾶ. Ὁ Μάρκος, ἀκουμπησμένος στὴν κουπαστή, κύτταξε τὰ γαλανά νερά ποὺ διέσχισε τὸ σκάφος. Σκεπτόταν. Ἐκανε μιὰ ἐσυνείδητη ἀνασκόπηση τῆς ζωῆς του ἀπ' τὴν τελευταία του συνάντησιν μὲ τὴν Ρωξάνη, ὡς σήμερα. Μὲ ἀπάθεια ἀναλογίστηκε τὴ σκηνὴ τοῦ χορευτικοῦ κέντρου. Ἡ γυναίκα ἐκεῖνη, ἡ Εὐὰ, ποὺ θρέθηκε στὴν ἀγκαλιά τοῦ ἀντρὸς μὲ τὰ ξανθὰ μαλλιά, ἦταν μιὰ πελάτισσά του, στὴν ὁποία παρ' ὀλίγον νὰ προσέφερε τ' ὄνομα καὶ τὴν περιουσίαν του. Ἦταν ὡραιότατη, μὰ πολὺ φιλόδοξη κοπέλλα. Εἶχε παντρευτῇ ἕνα γέρο

έκατομμυριοῦχο γιὰ τὰ χρήματά του. Μετὰ συζυγική ζωὴ ἔξ μηνῶν εἶχε κάνει στὸν ἄντρα της τὸ θίο ἀβίωτο καὶ αὐτὸς θρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ ζητήσῃ διαζύγιο. Πῆγαν στὰ δικαστήρια. Ἡ Εὐὰ εἶχεν ἀναθέσει τὴν ὑπόθεσή της στὸ Μάρκο καὶ τοῦ εἶχε διηγηθῇ τόσον ἀλλοιώτικα καὶ ἐπιτήδεια τὰ γεγονότα, ὥστε εἶχε κατορθώσει νὰ τὸν συγκινήσῃ.

Μὰ ὁ ἀτυχὴς σύζυγος τῆς Εὐὰς, πού ἐπιθυμοῦσε ν' ἀποφύγῃ τὸ σκάνδαλο, τῆς πλήρωσε ὅσα ἤθελε, καὶ ἡ ὑπόθεση θεωρήθηκε τελειωμένη. Ἡ Εὐὰ ὅμως δὲν ἔπαυσε νὰ συναντᾶται μὲ τὸν Μάρκο. Στὴν ἀρχὴ τὸν μεταχειρίζονταν ὡς παρηγορητὴ καὶ μυστικοσύμβουλο, καὶ κάθε φορὰ πού ὁ Μάρκος προσπαθοῦσε νὰ τὴν ἀποφύγῃ γινότανε ποιοὶ τρυφερὴ κ' αἰσθηματική. Στὸ τέλος κατάρθωσε νὰ ἐπιβάλλῃ στὸ Μάρκο τὴν ἀγάπη της, γιατί θεωροῦσε τὸν νεαρὸ δικηγόρο γιὰ θαυμάσιο ὑποψήφιο σύζυγο. Ὁ Μάρκος, πού ἀπὸ μικρὴ ἡλικία εἶχε χάσει τὴ μητέρα του καὶ διψοῦσε γιὰ γυναικεία τρυφερότητα, εἶχεν ἀφεθῇ σ' αὐτὴ τὴν γυναικα, πού τὸν διαβεβαίωνε πῶς τὸν ἀγαποῦσε. Καὶ ἦταν ἀποφασισμένος νὰ τὴν παντρευτῇ, ὅταν ἔξαφνα συνέβηκε τὸ ἐπεισόδιο. Τὴν εἶχε δὴ στὴν ἀγκαλιά ἑνὸς ἄλλου στὸ χορευτικὸ ἐκεῖνο κέντρο. Τότε σχίστηκε τὸ πέπλο, πού τοῦ σκέπαζε τὰ μάτια, κι' ἀντιλήφθηκε ὅλα τὰ σχέδια τῆς Εὐὰς. Κ' ἐκεῖνο τὸ μεσημέρι, ἐνῶ ἔσπευδε πρὸς συνάντησιν τῆς Ρωξάνης, τὰ ἐσκέφθηκε ὅλα αὐτὰ καὶ συμπλήρωσε τὴν σκέψιν του μὲ τὸν συλλογισμό, ὅτι ἡ καλὴ μοῖρα του εἶχε σπρώξει τὴ Ρωξάνην νὰ πᾶνε στὸ κέντρο ἐκεῖνο. Καὶ ἕνα κύμα εὐγνωμοσύνης ἐπλημύρισε τὴν καρδιά του γιὰ τὴν παιδικὴν τοῦ φίλη. Μετὰ τὴ συνάντησιν ἐκείνην ἡ Εὐὰ εἶχε πάλιν ἐπιδιώξει τὶς σχέσεις του, τοῦ εἶχε γράψῃ, τὸν εἶχε παρακαλέσει, ἀλλ' αὐτὸς ἦταν ἀνένδοτος. Εἶχεν ἀηδεῖσαι κυριολεκτικὰ καὶ μὲ μεγαλύτερο ζῆλο εἶχε ριφθῇ στὴ δουλειά, γιὰ νὰ μὴ σκέπτεται.

Τὸ πλοῖο σφύριξε καὶ διέκοψε τοὺς συλλογισμοὺς τοῦ Μάρκου. Σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ κύτταξε ὁλόγυρά του. Ξεχώριζε πειὰ τὰ πρῶτα σπιτία τοῦ νηιοῦ. Τότε μονάχα ἀντελήφθηκε ὅτι εἶχε μείνει πάνω ἀπὸ ὥρα ὀρθός, ἀκουμπισμένος στὴ κουμπαστή. Τεντώθηκε, ἔκανε μερικά βήματα, γιὰ νὰ ξεμουδιάσῃ καὶ πῆγε καὶ κάθησε σὲ μιὰ πολυθρόνα. Ἀλλ' ἡ ἀνησυχία του γιὰ τὴ Ρωξάνην ἐμεγάλωνε ὅσο πλησίαζε στὸ νηοί. Τὸν ἐβασάνιζεν ἡ σκέψις, ὅτι ἡ μικρὴ

του φίλη μποροῦσε νὰ εἶναι ἄρρωστη. Τὸ πλοῖο πλησίαζε ὁλοταχῶς. Στὸ φάρο, μεταξὺ τῶν πρῶτων σπιτιῶν, ἦταν καὶ τὸ σπιτάκι τῆς Ρωξάνης. Πῆρε τὰ κιάλια του καὶ κύτταξε. Ἦλπιζεν ὅτι θὰ τὴν διέκρινε σὲ κανένα παράθυρό νὰ κουνᾷ τὸ μαντῆλι της. Μὰ κανεὶς δὲν ἐφάνηκε σὲ κανένα παράθυρο τοῦ σπιτιοῦ της. «Εἶναι σίγουρα ἄρρωστη», ἐσκέφθηκε καὶ ἡ καρδιά του κτυποῦσε γρηγορώτερα. Τὸ πλοῖο ἐξακολουθοῦσε τὸν γρήγορο δρόμο του, διότι εἶχε λίγη καθυστέρηση. Ὁ Μάρκος ἐμάζεψε τὰ πράγματά του κ' ἐτοιμάστηκε γιὰ τὴν ἐξοδὸ. Τὸ πλοῖο πλησίαζε στὸ λιμάνι, λιγότεψε τὴν ταχύτητα καὶ πλεύρισε στὴν ἀποβάθρα. Ἐρρίξαν τὴ σκάλα. Ὁ Μάρκος κατέβηκε πρῶτος. Ἐψάξε τὴν προκυμαία μήπως τὸν περιμένε κανεὶς, ἀπογοητεύτηκε καὶ ἐτοιμαζότανε νὰ μῆν' ὅσον ἕνα ἀπὸ τὰ κλασσικὰ ἀμαξάκια, γιὰ νὰ πάῃ στὸ φάρο. Ἀλλὰ τότε ἄκουσε ἕνα ἀργυρόνχο γέλιο δίπλα του καὶ γυρίζοντας εἶδε τὴ Ρωξάνην νὰ στέκεται καὶ νὰ τὸν κυττάζῃ χαρούμενη καὶ γελαστή. «Τί σοῦ συμβαίνει; Τί τρέχει;» ρώτησε δύσθυμα ὁ Μάρκος. Ἡ Ρωξάνη δὲν ἀπάντησε. Τὸν χαιρέτησε, τὸν ρώτησε γιὰ τὸ ταξίδι του καὶ, μιμουμένη τοὺς ντόπιους θαρκάρηδες, τοῦ πῆρε τὸ θαλιτζάκι του ἀπὸ τὰ χέρια του καὶ ἔτρεξε πρὸς τὸ μῶλο. «Σὰν ἔφηθος εἶναι», σκέφτηκε ὁ Μάρκος καὶ, παρ' ὅλη του τὴν σαστιμάρα γιὰ τὴν παράξενη ὑποδοχὴ πού τοῦ εἶχε κάνει, δὲν μπόρεσε νὰ μὴ θαυμάσῃ τὶς ἀρμονικὰς γραμμὰς τῆς Ρωξάνης κάτω ἀπὸ τὸ ἀνδρικό της φόρεμα. Τὴν ἀκολουθῆσε. Τότε ἀντελήφθηκε, ὅτι εἶχεν ἔλθει μὲ τὴ βενζινάκατο γιὰ προϋπάντησίν του. Κατέβηκαν στὸ πλοιάριο. Ἡ Ρωξάνη φλιαροῦσε ἀδιάκοπα, εἶχε ξαναβρῇ ὅλη τὴν εὐθυμίαν της, πού εἶχε χάσει γιὰ τόσο καιρό. Κάθισε καὶ ὁ Μάρκος στὸ βενζινάκι καὶ εἶπε μὲ συγκίνηση, χαϊδεύοντας τὰ πέτσινα καθίσματα: «Πιστέ, «Ποσειδῶνα». Ἡ Ρωξάνη γέλασε μὲ τὴν ἀφέλεια τῆς χειρονομίας καὶ ἔβαλε τὴ μηχανή της σὲ κίνηση. Τότε ρώτησε ὁ Μάρκος ἀπότομα:

«Ἐπὶ τέλους θὰ μοῦ ἐξηγήσῃς τί σοῦ συμβαίνει;... Μὲ κάνεις ν' ἀφήσω τὴ δουλειά μου καὶ νὰ ἔλθω ἐδῶ. Ἐρχομαι, ἀνησυχῶ γιὰ σένα καὶ σὺ γελᾷς καὶ ἀστειεύεις». Τότε σοβάρωσε ἡ Ρωξάνη καὶ κυττάζοντας τὸν Μάρκο στὰ μάτια τοῦ εἶπε: «Μὴ θυμώνεις, φίλε μου. Ἡ ὑπόθεση, γιὰ τὴν ὁποία σὲ ἔφερα, εἶναι πολὺ σοβαρὴ. Αὐριο θὰ τὴν μάθῃς. Σήμερα ὅμως ἀφήσε με νὰ χαρῶ τὴν παρουσία σου καὶ νὰ ζήσω λίγο, ὅπως στὰ παλιὰ παιδικὰ εὐτυχισμένα

χρόνια, γιατί ὅταν σοῦ μιλήσω θὰ σβύσῃ γιὰ πάντα ἡ φιλία μας».

Ὁ Μάρκος ἔμεινε ἄφωνος μπρὸς τὰ ἀπροσδόκητα αὐτὰ λόγια. Χαμογέλασε καὶ εἶπε: «Ὅ,τι καὶ νὰ μοῦ πῆς, ἡ φιλία μας θὰ ζήσῃ. Σοῦ ἔχω ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη. Ἀλλ' ἄς γίνῃ ὅπως θέλεις». Καὶ ἔδωσε τὸ χέρι του στὴν Ρωξάνην γιὰ ἐνδειξὴ εἰρήνης καὶ φιλίας. Τὰ μάτια τῆς κοπέλλας γυάλισαν παράξενα, ὡς ἂν ἦταν θρεγμένα ἀπὸ δάκρυα. Ἐκυττάχτηκαν λίγα δευτερόλεπτα ἐπίμονα, ὡς ἂν νάθελαν νὰ διαβάσουν ὁ ἕνας στὴν ψυχὴ τοῦ ἄλλου.

Πρῶτὴ ἡ Ρωξάνη ἔλυσε τὴ δυσάρεστη ἐκείνη σιωπὴ. Ἐπρότεινε νὰ κάνουν ἕνα μπάνιο ἐκεῖ στὰ θαθεῖα καὶ νὰ πέσουν ἀπὸ τὴν βενζινάκατο. «Θὰ πέσω πρῶτὴ ἐγώ, ἐξήγησε, στὸ μεταξὺ θὰ ἐτοιμασθῇς ἐσὺ καὶ θὰ προσέχῃς τὸν «Ποσειδῶνα». Ὅταν γυρίσω ἐγώ, θὰ πέσης ἐσὺ. Σύμφωνοι;» «Σύμφωνοι», ἀποκρίθηκε λακωνικὰ ὁ Μάρκος.

Σταμάτησε τὴ μηχανή. Μὲ δυὸ κινήσεις πέταξε ἡ Ρωξάνη τὰ ρούχα της καὶ ἔμεινε μὲ τὸ μαγιό της. Ἀνέβηκε στὴν πρῶρη, τέντωσε τὸ λεπτὸ της κορμὶ, σήκωσε τὰ χέρια της πρὸς τὸν οὐρανὸ, ἐξύγισε τὴν ἀπόστασιν καὶ μὲ ἕνα πῆδημα βρέθηκε κάτω ἀπὸ τὸ νερό, ἀφήνοντας πέρα τῆς ἀφρὸ καὶ φουσαλλίδες. Ὁ Μάρκος περιμένε νὰ φανῇ πάλιν στὴν ἐπιφάνεια. Τοῦ φάνηκε ἀτέλειωτο τὸ διάστημα τῆς θουτιᾶς. Τέλος ἀνέδυσε ἡ Ρωξάνη, γύρισε τὸ ὑγρὸ πρόσωπό της πρὸς τὸ μέρος τοῦ καὶ τοῦ χαμογέλασε. Σταγόνες θάλασσας σκεπάζανε τὸ λεπτὸ της δέρμα.

Ὁ Μάρκος δὲν ἀντιστάθηκε στὸν πειρασμό, καὶ βγάζοντας κι' αὐτὸς τὰ ρούχα του, φόρεσε τὸ λουτρικό του, πού τῶχε στὸ θαλιτζάκι του. Κύτταξε γιὰ μιὰ στιγμὴ πρὸς τὸ μέρος τῆς Ρωξάνης καὶ ἀφοῦ βεβαιώθηκε πῶς δὲν τὸν ἔθλεπε, ἄφησε τὸν «Ποσειδῶνα» στὸ ἔλεος τῶν κυμάτων κ' ἐρρίφτηκε στὴ θάλασσα. Μὲ μερικές κινήσεις ἔφθασε στὴ Ρωξάνην. Αὐτὴ τὸν μάλωσε φιλικὰ καὶ ἄρχισαν νὰ παίζουν ὡς παιδιά. Γελοῦσαν, ἐπειράζονταν, κ' ἐκυνηγοῦνταν. Σὲ λίγο ἡ Ρωξάνη σοβάρωσε. Τὸ χαμόγελό της ἔσβυσε στὰ χεῖλιά της καὶ εἶπε μὲ ἀλλαγμένη φωνή: «Γρήγορα στὸ σπιτί, εἶναι ἀργά». Ἀνεβήκανε τὸν «Ποσειδῶνα» καὶ βάλανε πρῶρη γιὰ τὸ φανάρι. Φτάσανε στὸ λιμανάκι, δέσανε τὸν «Ποσειδῶνα», πῆραν τὰ ρούχα τοὺς κ' ἀνεβήκανε ἀπ' τὸ στενὸ μονοπάτι πρὸς τὸ σπιτί. Τὸ σπιτί ἦταν ἕνα νοστιμώτατο οἶκημα, ἀπλό, κατάλευκο, μὲ γαλάζιες πόρτες καὶ πα-

ράθυρα, χτισμένο μὲ ἑλληνικὴ νησιώτικη γραμμὴ, πού εἶχε προενησὶ ἐνδοξοῦς εἶχε πρωτοχτιστῇ. Τόσο ἐρχότανε, ὡς ἂν ἦταν μὲ τ' ἄλλα μεγάλα καὶ θαρὰ σπιτία, ὅποια γειτόνευε. Ἀλλὰ σιγά-σιγά τὸ εἶδος νηθίσει ὅλοι τὸ ἀπλό καὶ γελοῦς ὡς ἂν ὡς τὰκι, καὶ μὲ σεβασμὸ καὶ κομψὸν ἔλεγαν οἱ ντόπιοι, δείχνοντας πρῶτα τὰ μεγάλα σπιτία τοὺς ξένους: «Νά, καὶ τὸ σπιτί τῆς Ρωξάνης μας» καὶ αὐτὰ τὰ λόγια, θγαλμένα ἀπ' τὸ στόμα τῶν καλῶν καὶ ἀπλοϊκῶν αὐτῶν ἀνθρώπων, ἄξιζαν περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φιλοφρόνησιν.

Ἡ Ρωξάνη ὠδήγησε τὸ φίλο της στὸ δωμάτιό του. Ἦταν ἀπλὴ ἡ διαίρεσιν τοῦ σπιτιοῦ. Στὸ πρῶτο πάτωμα δυὸ δωμάτια ὑπνοῦ χωρισμένα ἀπὸ τὸ λουτρό. Κ' ἐμπρὸς ἀπὸ τὰ δωμάτια μιὰ μεγάλη ταράτσα πρὸς τὴ θάλασσα. Μ' εὐχαρίστησιν θρέθηκεν ὁ Μάρκος στὸ μεγάλο φωτεινὸ δωμάτιο.

Ἄνοιξε τὴν θαλιτζά του, ἐτοιμάστηκε καὶ κατέθηκε στὸ ἴσόγειο. Εἶδε τὴ Ρωξάνην νὰ ἐτοιμάζῃ μόνῃ της τὸ δείπνο. «Δὲν ἔχεις ἄνθρωπο; Ζῆς ὁλομόναχη; τὴν ρώτησε μὲ ἀπορία ὁ Μάρκος. «Ὁχι, ἀλλὰ εἶναι πανηγύρι στὴ χώρα καὶ πῆγαν ὁ γέρο Παντελῆς καὶ ἡ κόρη του», ἀπάντησε διστακτικὰ ἡ Ρωξάνη. Προθυμοποιήθηκε νὰ βοηθήσῃ καὶ ὁ Μάρκος, μὰ ἡ καλὴ νοικοκυρὰ δὲν ἐδέχτηκε. Τὸν παρεκάλεσε μονάχα νὰ παρακολουθῇ τὸν ἥλιο καὶ νὰ τὴν εἰδοποιήσῃ, ὅταν κοντεύῃ νὰ δύσῃ.

Ἡ Ρωξάνη ἐτελείωσε τὴν ἐργασία της ποιοὺ γρήγορα ἀπὸ τὸ ἡλιοθασίλεμμα. Πῆρε τὸ Μάρκο ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν παρέσυρε πρὸς τὰ βραχάκια. Ὅπως ἦταν παιδιά, ἔτρεξαν καὶ μὲ μεγάλη ἐπιτηδεότητα ἀνέβηκαν στὸν ποῖο ψηλὸ βράχο. Σταθήκανε ἀκίνητοι. Ὁ ἥλιος πῆγαινε νὰ βασιλέψῃ. Ἐρρίξε τις τελευταῖες του ρόδινες ἀχτίνες στὰ πρόσωπα τοῦ Μάρκου καὶ τῆς Ρωξάνης καὶ ὕστερα ἐχάθηκε πέρα μακριά, πίσω ἀπὸ τὰ βουνὰ τῆς Πελοποννήσου. Μὲ ἀργὰ βήματα γύρισαν στὸ σπιτί. Ἐδείπνησαν σωπηλὰ καὶ ἔπειτα πῆγαν καὶ κάθισαν στὴν ταράτσα. Εἶχε σκοτινιάσει πιά. Μόλις καὶ μετὰ βίας διέκρινεν ὁ ἕνας τὸ πρόσωπο τοῦ ἄλλου κάτω ἀπὸ τὸ ἀμυδρὸ φῶς τῶν ἀστρῶν. Ἐκείνη τὴν ὥρα διάλεξε ἡ Ρωξάνη γιὰ νὰ ἀρχίσῃ τὴν ἐξομολόγησίν της, γιατί κάτω ἀπ' τὸ προστατευτικὸ σκοτάδι αἰσθανότανε περισσότερο θάρρος. «Μάρκο, εἶπε, κι' ἡ φωνὴ της εἶχε ἕνα παράξενο παλμό. «Μάρκο», σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ ἀκούσῃς προσεκτικὰ καὶ χωρὶς νὰ

μέ διακόψης. "Όταν τελειώσω, εάν έχης ακό-
μη να πής κάτι, καλά. Έν όνόματι της παλαι-
ας μας φιλίας, σε παρακαλώ να κρίνης τη δια-
γωγή μου, όπως της ταιριάζει. Δεν ζητώ καμ-
μιά επίεικεια. Θυμήσου τα παλιά χρόνια, όταν
κάθε καλοκαίρι έρχόμαστε εδώ με τους γονείς
μας. Θυμήσου τα δύο μεγάλα σταχτιά σπήτια,
που τώρα μόλις διακρίνονται. Πόσα φώτα δεν
έλαμπαν τότε στ' άνοικτά τους παράθυρα. Τώ-
ρα πουλήσαμε τα σπήτια μας κ' έσεις κ' εμείς.
"Ο πατέρας σου δεν ήθελε να ζή κοντά στη θά-
λασσα, γιατί ένόμιζε πως τον έβλαπτε στην
υγεία του. "Η μητέρα μου πούλησε το σπήτι
μας, για να πληρώσει τα χρέη του πατέρα και
για να μάς αναθρέψει την αδελφή μου και μέ-
να. Και τώρα δεν γεμίζουν πιά τα γέλια κ' οί
φωνές μας τον κήπο. "Άλλοι ήλθαν και πήραν
τις θέσεις μας. "Άλλά στο μακρινό και άλη-
σμόνητο εκείνο καλοκαίρι, το τελευταίο καλο-
καίρι, που περάσαμε εδώ, όταν ή μητέρα μου
έκινδύνευσε κι' ο πατέρας σου, ο θαυμάσιος
αυτός γιατρός και άνθρωπος, την έσωσε. Την
ήμέρα, που ήλθε και μου είπε, ότι ήτο πιά ή
μητέρα έκτος κινδύνου, έπεσα στην άγκαλιά
του και έκλαψα. Τότε μου πήρε το πηγούνι
με το ένα χέρι και με τάλλο μου χάιδεψε τα
μαλλιά και μου είπε: «Εδγε, μικρή μου! "Η
πίστη, ή άγρυπνη φρούρηση και ή ψυχική σου
δύναμη έσώσανε την μητέρα σου. "Αν σύ ήσουν
μεγαλύτερη από το Μάρκο μου, δηλαδή αν οί
ήλικίες σας ήταν άντεστραμμένες, θα σε παρα-
καλούσα να τον αναλάβης και αυτόν υπό την
προστασία σου!» Δεν άπήντησα τίποτε, αλλά
ώρκιστηκα κρυφά εκείνη την ώρα, πως, ό,τι
και αν συνέβαινε, θα σε προστάτευα. "Από αυ-
τό και μόνο το έλατήριο κινήθηκα, αυτός ήταν
ο μόνος μου σκοπός, όταν σου έπαιξα την ά-
θλία εκείνη κωμωδία, το θράδυ εκείνο με την
Εύα. Παρακαλώ μην πής τίποτε, μη με διακό-
ψης, βλέποντας τον Μάρκο να κάνει μια χειρο-
νομία, διαμαρτυρίας και ξεηκολούθησεν άρ-
γά, διαλέγοντας και ζυγίζοντας κάθε της λέ-
ξη. «Ναί, σου έπαιξα ένα άσχημο παιχνίδι.
Σκηνοθέτησα μια χονδροειδεστάτη φάρσα, για
να σε κάνω να συνέλθης από το φλογερό σου
πάθος για την Εύα. "Άλλά, πίστεψέ με, δεν εί-
χα άλλη διέξοδο. "Όσες φορές προσπάθησα με
τρόπο να σου υποδείξω τη διαγωγή της γυναί-
κας αυτής, και ότι δεν σου ήταν πιστή, έλλα-
ότι σε κοροϊδεύει και θέλει τα χρήματά σου,
μου μίλησες περιφρονητικά και μούλεγες: «Εί-
σαι παιδί άκόμη».

Στην Εύα δεν μπορούσα θέβαια να πάω να
της ζητήσω να σε αφήσει ήσυχο. Πρώτον δεν
την γνώριζα προσωπικά και δεύτερον, κα-
άκόμη επήγαινα, θα με κοροϊδεύε, θα παρα-
νοούσε το σκοπό μου και θα σ' εξεθίαζε χει-
ρότερα. Λοιπόν, ή μόνη λύση που μου μενε, ή-
ταν ή κωμωδία, που σουπαιξα. "Επειδή δεν
μπορούσα να τα σκηνοθετήσω μόνη μου, ζητή-
σα τη βοήθεια από το πιστό μου φίλο Χάνς,
που παρ' όλο ότι δεν έχει να ελπίζει τίποτε
από μένα, με αγαπά και μου είναι τυφλά άφο-
σιωμένος. Αυτός λοιπόν κατώρθωσε να συνδε-
θώ με την Εύα, να μαγέψει την ξενομανία της
με το ξενικό του όνομα, και να την παρασύρη
έκείνο το θράδυ στο κέντρο. Τα υπόλοιπα τα
ξέρεις» έκανα ό,τι μπόρεσα. Με συγχωρείς
για τη λύπη που σου προξένησα. Δεν ήθελα να
σε γελάσω, αλλά νόμισα ότι ήτο καθήκόν μου.
"Ο πατέρας σου θα δυσανεσιότανε μ' αυτόν
τον γάμον κ' εσύ θα ήσουν δυστυχής. Θέλησα
να σε σώσω. Αυτός ήταν ο μόνος σκοπός. Συγ-
γνώμην!»

Οί τελευταίες λέξεις της Ρωξάνης πνίγηκαν
μέσα σε λυγμούς...

"Ο Μάρκος έμεινε άφωνος. "Η όμολογία της
Ρωξάνης τούδειξε τα πράγματα διαφορετικά.
Μονομιάς έμάντευσε όλα τα μαρτύρια, που
θα πέρασε ή μικρή του φίλη για χάρη του, και
το τί θα υπέφερε με τα ψέμματα πουδχεν αναγ-
κασθώ να πώ. Την άκουε εκεί δίπλα του κάπου
στο σκοτάδι να κλαίη και ήταν αδύναμος να
τη βοηθήσει. "Εμεινε λίγα λεπτά άναποφάσι-
στος. Κατόπιν έπλησίασε τη Ρωξάνη και κά-
θησε κάτω στα πόδια της. Της πήρε τα χέρια
και προσπάθησε να της μιλήσει. "Η κοπέλλα ό-
μως δεν άκουγε τίποτε, έκλαιγε όλο και ποιο
δυατά και ψιθύριζε «Συγγνώμην». "Ο Μάρ-
κος την πλησίασε περισσότερο. Το στόμα του
άγγιζε σχεδόν τους κροτάφους της κοπέλλας.
Σιγά-σιγά, με λόγια άπλά και γλυκά, της μι-
λησε. Της έξηγήσε πως είχε καταλάβει τις δια-
θέσεις της γυναίκας εκείνης, και πως και πριν
άκουση την εξομολόγησή της, είχε σχηματί-
σει τη γνώμη, ότι ή Ρωξάνη υπήρξε ο άγγελος
προστάτης του. Και σιγά-σιγά ή Ρωξάνη επρό-
σεξε τα λόγια του, αν και της φαινότανε πως
ή φωνή του έρχόταν από μακριά, από πολύ
μακριά.

«Μικρή μου φίλη, μη τυραννιέσαι. "Όχι μό-
νον δεν έχω να σου συγχωρέσω τίποτε, αλλά

σ' ευχαριστώ και σ' ευγνωμονώ. Μ' έσωσες
από μεγάλη δυστυχία!»

"Η Ρωξάνη σήκωσε το κεφάλι και κύτταξε
το Μάρκο. Τα μάτια του γυάλιζαν παράδοξα,
ένα έντελως νέο χαμόγελο πλανιόταν στα χεί-
λη του. Τότε πήρε με τα δύο της χέρια το κε-
φάλι του Μάρκου και το έσφιξε επάνω της,
για να μη βλέπει την έκφραση των ματιών του,
που την ζάλισαν και την θάμπωσαν. "Άλλ' ο
Μάρκος παρανόησε την κίνηση αυτή, έσηκώθη-
κε, πήρε τη Ρωξάνη στην άγκαλιά του και τη
φίλησε παράφορα. "Η Ρωξάνη τρόμαξε, προσ-
πάθησε ν' αποφύγει τα χείλη του, άλλ' ή δια-

μαρτυρία της δεν θάσταξε πολύ "Η θέλησή της
την έγκατέλειψε και άνταπέδωσε το φίλημα.
Τρομαγμένοι για την κίνησή τους γύρισαν
προς το μέρος των δύο παλαιών σπιτιών, που
οί στέγες τους σηκώνονταν προς τον ουρανό,
σαν να ήταν δυνατόν να τους ίδούν.

Μα τα σπύτια ήταν βυθισμένα στο σκοτάδι.
Γύρισε τότε ο Μάρκος πάλι το πρόσωπό του
προς τη Ρωξάνη, ένα πρόσωπο γεμάτο ευτυ-
χία και της είπε με σιγανή φωνή:

«"Αγαπιώμαστε τόσα χρόνια και χρειάστηκε
τόσος καιρός για να το καταλάβωμε...».

ΣΟΦΗ ΚΑΖΑΖΗ

Άπο τὰ θεάτρά μας

ΘΕΑΤΡΟΝ ΑΝΔΡΕΑΔΗ

"Η έπιμονή της κ. "Ανδρεάδη να περιλαμβά-
νει στο ρεπερτόριό της, εκτός από ελάχιστες
εξαιρέσεις, έργα άνώτερης πνευματικής ά-
ξίας, είναι πολύ σεβαστή και πολύ τιμή την
καλλιτέχνιδα.

Παρ' όλες τις αντίξοες συνθήκες, που δια-
τρέχει το σύγχρονο θέατρο της πρόζας, παρ'
όλες τις μεγάλες δυσχέρειες, που συναντά σή-
μερα ο σχηματισμός ενός θεάτρου πρόζας, εδώ
και χρόνια ή κ. "Ανδρεάδου εξακολουθεί να
καλλιεργεί συστηματικά το γούστο του "Ελλη-
νικού κοινού με τη διδασκαλία κλασικών έρ-
γων, και να του γνωρίζει το νεώτερο άγγλικό
και άμερικανικό θέατρο.

Στην προσπάθειά της αυτή ή κ. "Ανδρεάδου
βοηθείται από την καλλιτεχνική της ιδιουσυ-
ρασία, άπ' τη μόρφωσή της, και από ένα πλατύ
όραμα τέχνης, που χρόνια τη συγκινεί και την
ένθουσιάζει.

Μα οί προϋποθέσεις αυτές δεν είναι δυστυ-
χώς οί μόνες, στίς όποιες μπορεί να στηριχθώ
ένας άρτιος θεατρικός οργανισμός, όταν επι-
διώκει μια τέλεια καλλιτεχνική απόδοση ενός
έργου. "Ακριβώς το ρεπερτόριο, που τόσο προ-
τιμά ή κ. "Ανδρεάδου έχει να αντιμετώπιση
και τις μεγαλύτερες σκηνοθετικές και έρμη-
νευτικές δυσχέρειες.

Γι' αυτό άπειρη είναι ή συμπάθειά μας προς
την ευγενικιά αυτή προσπάθεια της καλλιτέ-
χνιδος, περιορίζεται όμως μονάχα στο πνευμα-

τικό επίπεδο και όχι στο επίπεδο της σκηνικής
πραγματοποιήσεως.

Το σύνολο των ήθοποιών του "Θιάσου της, τα
έλλειπη φωτιστικά και μηχανικά μέσα της μι-
κρής σκηνής της, ακόμα δε και ή απόδοσι της
ίδιαις σε ώρισμένους ρόλους, δεν εύνοούν την
καλλιέργεια μιας πραγματικά αισθητικής πα-
ραστοσίας.

Τις έλλείψεις αυτές, επειδή άκριβώς και ή κ.
"Ανδρεάδου τις άντιλαμβάνεται πλήρως, θέλη-
σε να τις άναπληρώσει με την έπιτυχημένη
πρόσληψη δύο πολιτίμων συνεργατών, του σκη-
νοθέτη κ. Σαραντίδη, και του σκηνογράφου κ.
Βακαλοπούλου. Πραγματοποίησε δε τη νέα της
καλλιτεχνικήν εξόρμησι με δυο έργα του κλασ-
σικού Γαλλικού ρεπερτορίου, τα «Καπρίτσια
της Μαριάννας» του Μυσσέ και το «Γιώργη
Νταντέν» του Μολιέρου, που λόγω της καθυ-
στερημένης κριτικής παρέλκει ή έρμηνεία τους.

Στην σκηνοθετική εργασία του κ. Σαραν-
τίδη κατεβλήθη κάθε φιλότιμη προσπάθεια. "Η
ποιότης όμως του συνόλου των ήθοποιών δεν
έπέτρεψε στο σκηνοθέτη του «"Όπως αγαπάτε»,
να πραγματοποιήσει με εύχέρεια τις καλλιτε-
χνικές του επιδιώξεις.

"Όσο για τα σκηνικά του κ. Βακαλοπούλου,
ή στενότης του σκηνικού χώρου του στέρησε
την αναγκαία άνεσι, τόσο, ώστε να μη δώσουν
το αισθητικό «έμφέ», που θέλησε ο δημιουργός
τους. Τα κοστούμια, ιδίως της πρωταγωνιστρί-
ας, καλλιτεχνικά και έπιμελημένα.

Στην έρμηνεία του έργου υπήρχαν τόσοι τό-

νοι, όσοι σχεδόν και ήθοιοι, χωρίς μάλιστα να γίνεται και καμιά διάκρισι ανάμεσα στην έρμηνεία του Μολιέρου και του Μυσσέ. Ο κ. Μορίδης ως Τσέλιο, προσπάθησε ν' αποδόσει όσο του επέτρεπε η δύσκαμπτη θεατρική φύσι του, τη ρομαντική ευαισθησία του ρόλου του.

Τό ίδιο σχεδόν μπορούμε να πούμε για τον κ. Αποστολίδη στο ρόλο του Όκταβίου. Είχε συνειδησι των απαιτήσεων του ρόλου του, ενός ρόλου με διανοητική φινέτσα, με άνεσι κοσμική και με την αντίληψη (raisonnément), με κατωμένο για άλλους ρόλους θαρείς και μάλλον «τυπία», δέν επέτυχε ίκανοποιητικά.

Ο κ. Δαμασιώτης έπλησίασε περισσότερο προς τας απαιτήσεις μιας τυποποιημένης έρμηνείας ιδίως στην εκτέλεση του Μολιέρου.

Απ' την κ. Ανδρεάδη δέν μπορούμε νάμαστε ίκανοποιημένοι. Η εμφάνισή της είναι πράγματι πολύ ευχάριστη, όπως και γενικά η παρουσία της μέσ' στη σκηνή. Φορεί με πολύ χάρι τό σκηνικό ιστορικό κοστούμι ή τη σύγχρονη τουαλέττα, κινείται με κοσμική κι' αυθόρμητη άνεσι στο σκηνικό χώρο. Η θεατρική της μόρφωσι, καθώς και ή πνευματική της καλλιέργεια της επιτρέπουν να κατανοεί τις ψυχολογικές θέσεις και τὰ κύρια σημεία ενός ρόλου, καθώς επίσης και να την οδηγεί προς την κατεύθυνσι της σωστής θεατρικής αποδόσεως. Έν τούτοις ή έλλειψις θεατρικής «στόφας», καθώς και ώρισμένα φωνητικά της μειονεκτήματα την απομακρύνουν σχεδόν πάντοτε κατά κανόνα από την ιδεώδη εκτέλεση του ρόλου που αναλαμβάνει.

Πολλές φορές ή ντιζιόν της είναι τόσο έλαττωματική, ώστε ό θεατής καταβάλλει πολύ κόπο να σχηματίσι τό νόημα της φράσεως, πολλές φορές ακόμα ό τόνος και ό ήχος της φωνής της, ιδίως στις ψηλές νότες, γίνεται τόσον αντιπαθητικός, ώστε ακουστικά άναιρεί τό είδος της έρμηνείας, που έχει χαράξει.

Στερημένη επίσης από μια πλούσια θεατρική φύσι δοκιμάζει εξαιρετικές δυσκολίες, όταν ιδίως πρόκειται να διαπλάσι ρόλους, που απαιτούν μίαν έντονη θεατρική δύναμι. Γι αυτό οι προτιμήσεις της θα έπρεπε να μη υπερβαίνουν τις δυνάμεις των θεατρικών της δυνατοτήτων, και να περιορίζεται συνεπώς στους ρόλους εκείνους, που πράγματι μπορεί να έχει επιτυχία. Σε ρόλους δηλαδή ελαφρών «ingenues» «espiègles», γενικά σε ελαφρούς κοσμικούς χαριτωμένους τύπους. Οι δραματικές συγκρούσεις και εξάρσεις ενός πολυσύνθετου και δυνα-

του θεατρικού ρόλου δέν μπορούν να θρούν την τελεία απόδοσί τους στο πρόσωπο της κ. Ανδρεάδου.

Πραγματική άσσι, ό μόνος πουδωσε τό γνήσιο τόνο του Μολιερικού έργου, ήταν ό κ. Γριμάνης, με την έλλιπη βοήθεια της Δ. Κανουτά. Ο μόνος που κάπως μάς θύμισε με τη χορευτική ανάλαφρη κίνησί του τό άθρο και κομψό παίξιμο του Μολιέρου, του Μυσσέ ή του Μαρτιώ, που αποθαυμάζει κανείς στις παραστάσεις της Comédie Française. Εκεί που ή μακρόχρονη θεατρική παράδοσι και οι ιδιαίτερες δυνατότητες του Γάλλου ήθοιοιού δίνουν την τελεία έρμηνεία.

Τελειώνοντας θάταν παράλειψι αν δέν αναφέραμε την άριστοτεχνική, τη γεμάτη ζωντάνια μετάφρασι του Μυσσέ απ' τον ποιητή κ. Λέοντα Κουκούλα.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ Ι. ΚΑΚΟΥΡΗ

Διαλέξεις

Πρωτοβουλία του ύπουργού της Δικαιοσύνης κ. Άγ. Ταμπακοπούλου, προσεκήληθ ό γνωστός εις τούς έπιστημονικούς κύκλους Ούγγρος δρ. Πέτρος Νέμετ, πρόεδρος της Διεθνούς Ένώσεως των Δικαστών άνηλίκων, και έδωσε επιτυχώς σειράν διαλέξεων εις γαλλικήν γλώσσαν επί των έξης κυρίως θεμάτων. Η προέλευσις των Δικαστηρίων Άνηλίκων. Η συμβολή αυτών εις την προστασίαν της νεανικής ήλικίας. Ένδογενείς και έξωγενείς παράγοντες της διαφθοράς και της έγκληματικότητος των άνηλίκων. Ο δικαστής των άνηλίκων. Ο εισαγγελεύς των άνηλίκων. Οι έπιμεληταί των άνηλίκων. Τό προσωπικόν των βοηθητικών ύπηρεσιών. Η άποστολή των παιαγωγών, των ιατρών, και της εκκλησίας. Μέτρα θεραπευτικά. Η άνάκρισις. Η εκδίκασις των ύποθέσεων ένώντων των Δικαστηρίων άνηλίκων. Μέτρα κατά των άνηλίκων. Η έπιτίμησις, ή θέσις ύπό δοκιμασίαν, ή επίβλεψις κλπ. Σταθμοί μεταγωγής και παρατηρήσεως. Σωφρονιστική διαπαιδαγώγησις. Φυλακαί των άνηλίκων. Παίδες και έφηβοι ήθικώς έγκαταλελειμμένοι. Τά άδικήματα των άνηλίκων (γονέων, κηδεμόνων κλπ) κατά των ύπό την έπιμέλειαν αυτών τελούντων άνηλίκων. Οικογενειακόν δικαστήριον. Πατρωνεία και όργάνωσις αυτής. Η ύπηρεσία της έπιβλέψεως των άνηλίκων (θεσμός ισχύων έν Ούγγαρία). Ένδιαφέρουσαι τινες περιπτώσεις

Είκοσι πέντε νοικοκυρές

Η εργασία της νοικοκυράς έλάχιστα θγαίνει στη δημοσιότητα· εκτελείται μέσα στους τέσσαρες τοίχους του σπιτιού και μόνον από τ' αποτελέσματά της γίνεται καταφανής. Ός τόσο κανείς δέν άμφισβητεί τη σπουδαιότητα της εργασίας αυτής. Γι' αυτό δέν στερείται ενδιαφέροντος ή κάπως πιο έπισταμένη εξέτασις της δράσεως της νοικοκυράς.

Τό γερμανικό περιοδικό «ή Γυναίκα» άπέταθη προς τόνσκοπόν αυτόν εις 25 νοικοκυρές με διάφορα έρωτήματα, εξέλεξε δέ για την έρευνα αυτή ιδίως νοικοκυριά πλήρη, δηλαδή άποτελούμενα από τούς γονείς και δύο τουλάχιστον παιδιά, και των οποίων τό μηνιαίον εισόδημα έκυμαίνετο μεταξύ 200—800 μάρκων. Οι άνδρες άνήκαν ως επί τό πλείστον εις έλεύθερα επαγγέλματα—ήσαν ιατροί, δικηγόροι, υπάλληλοι, καθηγηταί μέσης εκπαιδεύσεως, μηχανικοί, έμποροι, βιβλιοπώλαι, συγγραφείς κλπ. Αί 25 αυτές οικογένειαι είχαν έν όλω 75 παιδιά. Τό ύλικό για την έρευνα αυτή με τὰ 25 μόνον νοικοκυριά, ήτο θέβια περιωρισμένο, και για να φθάσουν σε κάποιο συμπέρασμα έπρεπε αι περιπτώσεις να είναι όσον τό δυνατόν όμοιόμορφες.

Τά κυριώτερα έρωτήματα άφορούσαν την κατανόμη της εργάσιμης ήμέρας. Σχεδόν πάντοτε άρχιζε αυτή μεταξύ της έκτης και όγδοης πρωΐνης, και τελείωνε τό θράδυ όχι σε κανονικές ώρες. Μόνον μία γυναίκα άπήντησεν, ότι

εκ της πρακτικής των δικαστηρίων άνηλίκων.

Τά θέματα ταύτα άποτελούν γενικήν έπισκόπησιν της συγχρόνου άντεγκληματικής και σωφρονιστικής πολιτικής ως προς τούς έγκληματίας και ήθικώς έγκαταλελειμμένους άνηλίκους, ήν ακολουθεζν τώρα πάντα τὰ πεπολιτισμένα κράτη και ή όποία προσελκύει άμέριστον τό διεθνές έπιστημονικόν ένδιαφέρον.

Αί διαλέξεις άδται άναμφιβόλως θέλουν σιμβάλλει τὰ μέγιστα εις την προλεψανσι του έδάφους προς έφαρμογήν και παρ' ήμιν του ύψιστης κοινωνικής σημασίας προσοδευτικού θεσμού των Δικαστηρίων Άνηλίκων, έπ' άγαθότης Έλληνικής νεότητος. Τας διαλέξεις του κ. Νέμετ παρηκολούθησε πολός και εκλεκτός κόσμος.

ή δουλειά της τελειώνει στις 8 τό θράδυ, σχεδόν όλες οι άλλες καταναλίσκουν τις θραδυνές ώρες για ράψιμο, μπάλωμα, σιδέρωμα, για γραφική εργασία, λογαριασμούς και άλληλογραφία. Σπανίως αναφέρεται κάποια ψυχαγωγία με μουσική, παιγνίδια ή χορό. Τό δάβαμα έρχεται σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις εις τελευταίαν μοίραν, ως επί τό πλείστον άργά τη νύχτα στο κρεβάτι. Μόνον 12 γυναίκες άπαντούν ότι διαρκούσης της ήμέρας μπορούν να έχουν μια κανονική άνάπαυσι, που ποικίλλει μεταξύ 10 λεπτών και μιας ώρας. Μόνον ή νοικοκυρά, που αναγγέλλει λακωνικά πως τό θράδυ στις 8 πάυει ή δουλειά του σπιτιού, προσθέτει: «Παρέχω ένα έλεύθερο άπόγευμα στην ύπηρεσία, κ' ένα στη νοικοκυρά. Αυτό δέ τό κατορθώνει αν και έχει 3 παιδιά μεταξύ 2—6 χρόνων.

Τό ζήτημα της ύπηρεσίας κρίνεται από τις νοικοκυρές διάφοροτρόπως. Μερικές τό θεωρούν κεφαλαϊώδες πρόβλημα. Μία γυναίκα (ιατρός, με τρία παιδιά, 17, 14 και 11 χρόνων), γράφει: «Είναι τρεις μήνες τώρα, που δέν έχω ύπηρετρια. Τό καλό αυτής της καταστάσεως είναι ότι δέν συγχίζομαι, ότι τό φαγητό δέν είναι ποτέ χαλασμένο, ότι οικονομώ τό μισθό, τις καταβολές στις κοινωνικές ασφάλειες, ότι γίνεται οικονομία στην τροφή, στο ηλεκτρικό, στο φωταέριο. Συγχρόνως μανθάνουν τὰ παιδιά μου να αυτούπηρετούνται και να βοηθούν στο σπίτι. Μειονέκτημα δέν παρετήρησα κανένα».

Τη γνώμη αυτή δέν μπορεί βέβαια κανείς να γενικεύσι. Οι νέες γυναίκες μπορούν φυσικά να στερηθούν εύκολώτερα την ύπηρεσία από τις ήλικιωμένες, που έζησαν υπό άλλους κοινωνικούς και οικονομικούς όρους.

Δύο νοικοκυρές ύπολογίζουν τη δαπάνη μιας ύπηρετριάς εις 10% του όλου οικογενειακού εισοδήματος—έπομένως τη θεωρούν ως μεγάλην επιβάρυνσιν.

Για τις έκτακτες δουλειές, όπως είναι ή πλύσι, τό ράψιμο των φορεμάτων κλπ. οι περισσότερες νοικοκυρές αναφέρουν ότι πέρνουν βοηθούς μόνον εξ έδηλώσαν ότι τὰ κάμνουν όλα μόνες τους. Η βοήθεια των μελών της οικογένειας είναι σχετικώς μικρή. Ο σύζυγος φροντίζει συνήθως για την άλληλογραφία με τούς

χορηγητάς, για την πληρωμή των φόρων κ' εν γένει για τις δοσοληψίες με τις αρχές, ένιοτε φροντίζει για τον τυχόν υπάρχοντα κήπον. 'Η βοήθεια των παιδιών είναι έντελως άσημαντη, γιατί είναι άπασχολημένα με τὰ μαθήματά τους.

'Από την έρευνα έφάνηκεν, ότι τὰ οικιακά μηχανήματα, που διευκολύνουν την εργασία του σπιτιού, δέν έχουν πολύ μεγάλη διάδοσι. Μόνον η ηλεκτρική σκούπα έχει κάπως γενικευθή, όχι όμως το ηλεκτρικό ψυγείο, ό μοτέρ στην κουζίνα, στη ραπτομηχανή και το ηλεκτρικό σίδερο. Πλυντική μηχανή ύπήρχε σέ πέντε μόνον νοικοκυριά. Βεβαίως πρέπει ν' άπαδοθή τοúτο στη δαπάνη της άγοράς, άν και τὰ εργοστάσια κάνουν μεγάλη ρεκλάμα και τις πωλούν με δόσεις. Τό νά πλύνουν οί γυναίκες με τὰ χέρια είναι καθυστέρησις, κ' έπρεπε νά λάθουν τό λόγο οί σύλλογοι των νοικοκυράδων.

'Εκ των άνωτέρω έμφαίνεται ότι η νοικοκυρά της κοινωνικής τάξεως που έξετάστηκε, έχει κάθε πρωτοβουλία στην έκτέλεσι των καθηκόντων της. 'Εργάζεται 14—15 ώρες την ήμέρα μ' ελάχιστη άνάπαυσι. Χαλαρώνει συνήθως την έντασί της με τό ν' αλλάξη τό είδος της εργασίας, που την κάνει πότε όρθια, πότε καθιστή και πότε κινούμενη. Συχνά αναγκάζεται νά κάνει συγχρόνως δύο δουλειές—ξέαφνα νά μαγειρεύη και νά προσέχη τὰ παιδιά, νά ράβη και νά παρακολουθή τὰ μαθήματα. 'Όσο κι' άν φαίνεται αυτό άπλούν, χρειάζεται ως τόσο άρκετή έντασι των νεύρων.

'Εκτός από τη μαγειρική, που γίνεται συνήθως μαζί με την ύπνέτρια, τὰ πολλά ραψίματα και μπαλώματα γίνονται συνήθως από τη νοικοκυρά. Είναι κι' αυτό ένα ζήτημα που έπρεπε νά ξεετασθή. Σ' ένα νοικοκυριό από 4—6 άτομα χρειάζεται η γυναίκα τουλάχιστον 8 ώρες την εβδομάδα γι' αυτές τις δουλειές, δηλ. τό 1)6 του όλου κανονικού εργασίμου χρόνου ενός εργάτου. Ποιά όμως θιομηχανική επιχείρησις μπορούσε νά επιβαρυνθή με τέτοια έξοδα επιδιωρθώσεως! 'Επρεπε λοιπόν τὰ εργοστάσια ή νά βελτιώνουν κατά πολύ τὰ προϊόντα τους, ή νά κάνουν τόσο φθηνά πράγματα, ώστε με την πρώτη φθορά νά τὰ πετούν, κ' έτσι νά περιορίζωνται στο ελάχιστο τὰ μπαλώματα. Τὰ χάρτινα μαντήλια έχουν ήδη μεγάλη διάδοσι (μόνο που είναι ακόμα πολύ ακριβά). 'Επρεπε δέ κατά τό 'Αμερικανικό σύστημα νά γενικευθούν και οί χάρτινες πετσέτες φαγητού και τὰ προσόψια. Τὰ εσώρρουχα έπρεπε, κατά

τό δυνατόν, νά μή έχουν κουμπιά (στά γυναικεία και στα παιδικά τό έχουν σχεδόν κατορθώσει μόνον τ' άνδρικά είναι ακόμα φοβερά καθυστερημένα). 'Επίσης έπρεπε ν' άπλοποιηθούν οί στολές της νεολαίας.

'Ως πρὸς τὰ έξοδα της τροφής, αυτά περιωρίσθησαν άρκετά τὰ τελευταία χρόνια ως εκ της σχετικής άπλοποιήσεως της διαίτης. Στις περισσότερες οικογένειες δέν μαγειρεύουν τό βράδυ, και τό δείπνον συνίσταται από χορταρικά και φρούτα.

'Η έξωσπιτική εργασία παρουσιάζει πάντοτε δυσκολίες γι' αυτό άλλιγες μόνον νοικοκυρές την εξασκούν. Μία νοικοκυρά γράφει: «'Η άπουσία μου θέτει εις κίνδυνον την άρμονία του σπιτιού. Είναι έκτός άμφιβολίας, ότι η μητέρα είναι εκείνη που δίδει τό ρυθμό της οικογενειακής ζωής. 'Η σωματική και ψυχική ύγεία των παιδιών, η πρόδοός τους στα μαθήματα και στα σπόρ δέν μπορεί νά νοηθή, άν δέν έχουν τὰ παιδιά στο σπίτι τη φροντίδα και την επίτηρησι που πρέπει. Τό αυτό ισχύει και για την άπόδοσι του συζύγου».

Τέλος έξετάστηκε και τό ζήτημα κατά πόσον οί 25 αυτές νοικοκυρές είχαν πριν από τό γάμο τους οικοκυρική εκπαίδευσι, και πως την εκτιμούν έν συγκρίσει με την επιστημονική ή επαγγελματική μόρφωσί τους. Οί 10 γυναίκες δέν είχαν καμμίαν οικοκυρικήν εκπαίδευσιν, οί 9 είχαν μερικην, και 6 μόνον είχαν τελείαν. 'Όλες συμφωνούν ότι είναι μειονέκτημα η έλλειψις οικοκυρικής προπαιδεύσεως, άν και μερικές φρονούν, ότι με τον κοινό νού και με κάποιο σύστημα μπορεί νά πληρωθούν τὰ κενά. Πιο δύσκολα συμμορφώνονται με τη σπιτική εργασία οί δασκάλες. 'Ισως πταίει εις τοúτο τό κάπως μονόπλευρο έπάγγελμά τους.

Πολλά ακόμα έρωτήματα μπορούσαν νά τεθούν, άλλ' ό χώρος του περιοδικού ήταν περιωρισμένος, λ. χ. νά ξεετασθούν οί όροι υγιεινής στις οικογένειες, οί κοινωνικές τους σχέσεις και η άναψυχή που είναι ένας παράγων κοινωνικός και πολιτισμού.

'Ισως τ' άνωτέρω μπορούν νά δώσουν ώθησιν, ώστε νά γίνη και εις ημάς μία τέτοια έρευνα και μάλιστα σέ λίγο ευρύτερο κύκλο.

Τό πλέξιμο και ό άργαλειός

Τό πλέξιμο με τό χέρι είναι ένα είδος οίκοτεχνίας, στο όποιον επιδίδεται η γυναίκα, όταν έχει τελείωση τις δουλειές του σπιτιού. 'Η άρμονική κίνησις των δακτύλων, τη βοηθεία δός η μιās θελόνης, μεταμορφώνει τό νήμα, θαμβακερό, μάλλινο ή μεταξωτό, σέ ύφασμα πάχους, σχεδίου ή χρώματος, της άρεσκειας εκείνης, που προτίθεται νά πλέξη. 'Η τέχνη του πλεξιματος δέν είναι νέα. 'Αριθμεί εκατοντάδας έτών και είναι η δευτέρα τέχνη μετά την ύφαντικήν δια την παραγωγήν ύφασμάτων. Τό πλέξιμο τό βλέπομεν σήμερα και στα έλληνικά χωριά, δια την κατασκευήν όμως μόνον καλτσών και φανελλών. Δέν χρησιμοποιείται δια φορέματα, παρά μόνον από τās προηγμένας τάξεις της έλληνικής έπαρχίας και από τās γυναίκας των μεγάλων πόλεων. Πρέπει νά γίνη κάποια διαστολή μεταξύ της τέχνης του πλεξιματος με τό χέρι και εκείνης με τās μηχανάς. 'Η μηχανική κατώρθωσε ν' αντικαταστήση έν μέρος μόνον την ωραίαν αυτήν τέχνην. Τό πλεκτό, τό κατεσκευασμένο με τό χέρι, υπερέχει του άλλου της μηχανής. Είναι περισσότερο ζεστό, μεγαλύτερας διαρκείας και από νήματα και συνδυασμούς της άπολύτου έκλογής της εργαζομένης. 'Εξ άλλου, αί μυημένοι εις τό πλέξιμο ούδέποτε αγοράζουν πλεκτά της μηχανής, διότι δέν φορμάρει τόσο καλά στο σώμα και διότι δέν αισθάνονται την εύχαρίστησιν, που δίδει μια προσωπική εργασία. 'Επίσης η μηχανή έχει άλλον τρόπον εργασίας, τον όποιον δύναται εύκόλως νά εξακριβώση κάθε γυναίκα που άσχολείται με τό πλέξιμο με τό χέρι. 'Η ύφαντική διαφέρει του πλεξιματος κατά τό ότι η μὲν πρώτη, και πρωτόγονοι μορφής νά είναι, άπαιτεί πρωτίστως μικράν πρόχειρον έγκατάστασιν και παραγωγήν ώρισμένης ποσότητος ύφασματος ένῳ ή πλεκτική δέν άπαιτεί παρά, ως είπομεν, δύο άπλās θελόνας επιμήκεις, μακρους 15—35 εκατοστών, αναλόγως του σχεδίου και την άπαιτουμένην ακριβώς ποσότητα νήματος δια τό πλεκτό φέρεμα, που πρόκειται νά έτοιμάσωμεν. 'Η εργασία του πλεξιματος έχει μεγάλα προσόντα όχι μόνον δια την οικιακήν οικονομίαν, αλλά και γενικώτερον δια την πνευματικήν εξύψωσιν της γυναίκας.

Τό πλέξιμο δέν είναι όπως ό άργαλειός που έχει ώρισμένον τόπον εργασίας. Τό πλέξιμο είναι μία ήσυχη εργασία που δύναται νά γίνη σ' ένα κήπο, κατά τὰ διαλείμματα ενός περιπάτου, τό βράδυ στο κρεβάτι, ή όπου άλλοθι θέλει η γυναίκα. Τό πλέξιμο μικραίνει τὰ έξοδα ντυσίματος ενός σπιτιού, προσφέρει στερεώτερα ύφασματα, και ως εκ τούτου οικονομικώτερα. Τό πλέξιμο περιορίζει τη γυναίκα στο σπίτι, της άναπτύσσει τό αίσθημα της χαράς από κάτι που μόνη της δημιούργησε, την συνηθίζει νά κάνει καλλιτεχνικούς συνδυασμούς σχεδίων και χρωμάτων και νά άπασχολήται κυρίως με κάτι που είναι τόσοσόν πρακτικόν, όσον και ωφέλιμον. 'Η ζωή στας πόλεις είναι τόσο πληκτική, για τη γυναίκα, που την άναγκάζει νά στρέψη την προσοχή της—άν δέν υπάρχουν τίποτε άλλα μικροπράγματα, που νά την άπασχολήσουν και νά την κρατήσουν στο σπίτι—στα θεάματα, στην επίδειξι, στο κυρτοσμπολιό. Τό πλέξιμο είναι τό υποχρεωτικόν μάθημα της 'Ελβετιδος κόρης δίπλα στην έθνική της γλώσσα και τη γεωγραφία. Τό μάθημα δέ είναι συστηματικόν, περιλαμβάνον όλας τās κατηγορίας της τέχνης του πλεξιματος, την ιστορικήν του, τὰ χρησιμοποιούμενα είδη κλωστών και ύφασμάτων δια κάθε είδος πλεκτού κλπ. 'Η κόρη, μαζί με την πνευματικήν της μόρφωσιν προικίζεται με όλα εκείνα τὰ προσόντα, που θα την καταστήσουν πραγματική μητέρα των παιδιών της. Μήπως δέν θα ήτο σκόπιμον νά γίνη τό ίδιο και έδῶ; 'Ο δυτικός πολιτισμός προσφέρει από της πλευράς αυτής ένα άξιον μνήσεως μέσον καλύτερεύσεως της οικιακής οικονομίας και πνευματικής άνυψώσεως της γυναίκας.

Τό 'Υπουργείον της Παιδείας πρὸς τό όποιον άπευθυνόμεθα, έχει όλην την δύναμιν νά εισαγάγη τὰ μέτρα ταύτα έν 'Ελλάδι. 'Αν καθιερωθή μία ώρα την εβδομάδα εις τὰ σχολεία μας δια τό πλέξιμο, είναι άρκετός ένας χρόνος για νά καταστή κάθε κορίτσι ικανό νά κατασκευάζη μόνο του διάφορα πλεκτά δια τὰ μέλη ολοκλήρου οικογενείας. Με τό πλέξιμο δέν έννοούμεν πως πρέπει νά έγκαταλειφθή και η ιδέα της εισαγωγής του άργαλειού στα σχολεία, αλλά θέλομεν νά τονίσωμεν ότι τό πλέξι-

μο έν σχέσει με την ύφαντική τέχνη έχει πλεονεκτικώτερον θέσιν. Ἡ εὐκολία μεταφορᾶς τοῦ ἐργοχειρίου όπουδήποτε, ἡ ἐφαρμογή τοῦ πλεξίματος σέ εἶδη ἀμφιέσεως πού ἀφοροῦν καί τήν γυναικείαν κομψότητα, εἶναι στοιχεῖα πού καθιστοῦν τὸ πλέξιμο εὐκόλον καί ἀγαπητὴν ἀπασχόλησιν εἰς ὅλο τὸ γυναικείον φύλον. Ἡ σημασία δὲ πού ἀποδίδεται στὸ πλέξιμο στὸ ἐξωτερικόν εἶναι τόσων μεγάλη, ὥστε ἡ ἐφαρμογή τῆς τέχνης αὐτῆς ἔχει εὐρυτέραν διάδοσιν κοινωνικώτερας μορφῆς. Τὸ πλέξιμο ἔχει ἐπιβληθῇ εἰς πολλές σωφρονιστικὰς φυλακὰς γυναικῶν, εἰς τὴν Αὐστρίαν δὲ καί ἀνδρῶν. Εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐκτὸς τῶν γυναικείων φυλακῶν πού θὰ μπορούσε νὰ ἐπιβληθῇ διὰ νόμου, δύναται νὰ διαδοθῇ κάλλιστα καί μεταξὺ τοῦ γεωργικοῦ πληθυσμοῦ.

Ἡ γυναῖκα τῆς ὑπαίθρου τὸν χειμῶνα, λόγῳ καιρικῶν συνθηκῶν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐργασθῇ εἰς τὰ κτήματα, καθὼς ἐπίσης καί τὸ καλοκαίρι μετὰ τὸ τελείωμα τῆς ἐποχιακῆς ἐργασίας τοῦ σταριοῦ, τοῦ καπνοῦ κλπ. Αὐτὲς τίς ὥρες τίς ἄγονες, πού περνοῦν μετὰ ἀνία ἀνάμεσα στοὺς τοίχους τοῦ σπιτιοῦ, μπορεῖ ἡ γυναῖκα τῆς ἐπαρχίας νὰ τίς ἀφιερῶσιν στὸ πλέξιμο χρησίμων ἀντικειμένων γιὰ τὸ σπίτι, γιὰ τὰ παιδιὰ, γιὰ τοὺς γονεῖς κ.λπ.

Ἡ Ἀγροτική Τράπεζα πού ἀνέλαβε τὴν διάδοσιν τῆς οἰκοτεχνίας εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἄς μὴ λησμονήσῃ τὴν ὥραιαν καί εὐκόλον αὐτὴν τέχνην, πού θὰ ὠφελήσῃ μεγάλως τοὺς γεωργικοὺς πληθυσμούς. Θὰ μπορέσουν εὐκόλως νὰ διδασκοῦν αἱ γυναῖκες τῶν γεωργικῶν περιφερειῶν πῶς νὰ ἀντικαταστήσουν τὰς αἰσχροὺς ποιότητας ξένων ὑφασμάτων μετὰ τὰ πλεκτά πού θὰ πλέξουν μόναι τῶν μετὰ τὰ ἑλληνικὰ μαλλιά, διότι δὲν πρέπει νὰ παραλείψωμεν ν' ἀναφέρωμεν ὅτι ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἀνεπτυγμένη ἡ βιομηχανία ἐριονήματος εἰς ὅλας τὰς ποιότητας, ἀπὸ τὰς κατωτέρας πού πωλοῦνται εἰς τὰς λαϊκὰς ἀγορὰς εἰς χαμηλότερας τιμὰς, μέχρι τῶν καλύτερων ποιότητων «Μερινὸς Πεννιέ». Ἐλπίζομεν ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας θὰ λάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν νὰ ἐλέγξῃ τὴν ἀλήθειαν τῶν ἀνωτέρω καί νὰ πρωτοστατήσῃ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα τῆς ὥραιας, ὅσον καὶ πρακτικῆς τέχνης.

ΧΡ. ΠΑΝ

Ἐκδόσεις

Ὑπὸ τῆς κ. Ἀλεξάνδρας Πλακωτάρη ἐξεδόθη συλλογὴ ποιημάτων «Λυρισμοί», τοὺς ὁποῖους ἀφιερώνει στὴν κ. Ἑλλή Λαμπρίδου.

Εἰς τὸ τελευταίως ἐκδοθὲν βιβλίον τῶν Louise Howard καί Berye Hearuden «Τί μεταχειρίζονται οἱ γυναῖκες τῆς ὑπαίθρου», οἱ ἀγρότιδες παρουσιάζονται μετὰ μεγάλη ὑπεροχὴ ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν τῶν τῶν πόλεων, τόσο γιὰ τὴν ἐπιτηδειότητα, ὅσο καί γιὰ τὴν ἐφευρετικότητα, πού τίς διακρίνει. Κάθε εἶδους ὕλικό (πετσίαι, φτερά, κόκκαλα, ζωϊκὰ λίπη, κοντὰ στὸ μαλλὶ καί τὸ ξύλο, αὐτὰ πιά συνηθισμένα) χρησιμεύει γιὰ τὴν κατασκευὴ τῶν ἀντικειμένων τοῦ σπιτιοῦ, τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων, ἀλλὰ καί τῶν διακοσμητικῶν. Τὸ κεφάλαιο «Κάτι ἀπὸ τίποτε» ἀξίζει ἰδιαίτερη προσοχή, γιὰ τὴν δεικνύει ὀλοφάνερα τὴν ἐμφυτὴ ἐφευρετικότητα τῆς γυναικας, καθὼς καί τὴν ἀπόφασί της νὰ μὴ νικᾶται ἀπὸ κάτι, τόσο σχετικόν, ὅπως ἡ ἐλλειψὶς τοῦ ρευστοῦ πλούτου.

Ἐλάθομεν: Περιοδικὸν «Ἑρευνα», ἐκδιδόμενον εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ὑπὸ τοῦ κ. Ἀγγ. Κασιγόνου.

Ἐπίσης: «Ἀκτίνες», τεύχος Ια', διμηνιαῖον περιοδικόν, ὄργανον τῆς «Χριστιανικῆς Ἐνώσεως Ἐπιστημόνων».

Πικρὲς ἀλήθειες

Τὸ γλέντι τὸ ξεφάντωμα σχολάζει ἕνας παπᾶς θλόγησε τὴ συνθήκη τὰ στέφανα τοῦ γάμου πλάι-πλάι κλειστήκανε μέσ' στὴ στεφανοθήκη.

Ω! μόνοι ἐπὶ τέλους, λέει ὁ νειόγαμπρος στὴ νεόνυμφη τὴ χαμηλοβλεποῦσα. Νάτος ὁ Ἥλιος τῆς χαρᾶς ὀλόγαμπρος νάτῃ ἡ στιγμή πού τόσο λαχταροῦσα.

Ξημέρωσε... μιὰ νύχτα, ἕνας αἰῶνας... μὰ ἀπ' ὅλα τῆς ἀγάπης τὰ ὁμορφάνθια κ' ἀπ' ὅλους τῶν δειρῶν τοὺς ροδῶνας ἀπόμειναν μονάχα λίγα ἀγκάθια.

Γύθειο

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΛΙΑΚΑΚΟΥ

Χρονογράφημα

Φρενολογικά

Μὲ συγχωρεῖτε, ἂν μεταχειρίζουμαι τίτλο πού τὸ πρῶτο συνθετικὸ τοῦ ἀνήκει περισσότερο στὴν ἱατρικὴν ἐπιστήμη, τῆς ὁποίας πολλοὺ ἀπέχω, ἀλλὰ καθὼς καί ἐξ ἰδίων θὰ κρίνετε, εἶναι ὁ μόνος ἱκανὸς νὰ ἐκφράσῃ τ' ἀποτελέσματα πού ἤδη ἐπέφερε ὁ ἱλιγγος τῆς πολιτικῆς καί οἰκονομικῆς κρίσεως τῶν τελευταίων τριῶν ἐτῶν καί ἰδίως τῶν τελευταίων μηνῶν στὸν ἐγκέφαλο τῶν δυστυχισμένων ἀνθρώπων εἰς ὁλόκληρον τὴν ὑφήλιον.

Καί γιὰ νὰ πεισθῇτε περὶ τῆς σοβαρότητος τῆς ἀνακαλύψεώς μου, ἀγαπητές μου ἀναγνώστριες, δὲν ἔχετε παρὰ εἰς προσεχῆ σας ἐξοδὸν ἐκ τοῦ οἴκου πρὸς ὅποιονδήποτε κατεύθυνση τῆς ὥραιας μας πρωτευούσης, νὰ ρίψετε βλέμμα ἐπὶ τῶν παραπλευρῶν σας κινουμένων συνανθρώπων.

Θὰ ἐκπλαγῇτε κατ' ἀρχάς, ἀλλὰ καί θὰ λυπηθῇτε συγχρόνως στὸ ἀντίκρουσμα ἀνθρώπων κάθε κοινωνικῆς τάξεως, πού διασχίζουν τοὺς δρόμους, κάθονται στὰ λεωφορεῖα ἢ στέκονται ἄνευ λόγου καί μονολογοῦν φωναχτὰ ἢ χειρνομοῦν χαρακτηριστικά, συμπληρώνοντες τίς ἐσωτερικὰς τῶν σκέψεις ἢ καί τέλος βλέπουν μ' ἀπλανὲς βλέμμα τὸ περιβάλλον των, ὅταν νὰ βρίσκωνται ἔξω ἀπὸ κάθε πραγματικότητα.

Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι εἶναι σοβαρώτατοι καί ἐξέφρονες κατὰ τὰ ἄλλα, μετὰ μόνον τὴ διαφορὰ, ὅτι τὸ θάρος τοῦ σημερινοῦ ἀδιεξόδου τῆς ζωῆς πιέζει τόσο τρομακτικὰ τὸ φτωχὸ τοὺς μυαλό, ὥστε νὰ τὸ καθιστᾷ ἀσυνεχὲς καί ἀνίκανο νὰ ἐπιβληθῇ στὶς σκέψεις του καί σ' ὅλα τὸ νευρικό του σύστημα.

Καί συγκεκριμένως πρό ἡμερῶν, εἰς κεντρικὴν ὁδόν, ἕνας μεσήλιξ νεοέλληνας, μεγαλοφῶν, προέτρεπε διαβάτην ἀγνωστὸν τοῦ νὰ μεταβῇ τὸ ταχύτερον εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος καί νὰ ἐξαργυρώσῃ τσέκ 10 χιλιάδων δραχμῶν ἐπ' ὀνόματί του, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ φροντίσῃ τοῦ λοιποῦ γιὰ τὴ συντήρησιν τῆς... μηχανῆς του! δηλαδὴ μ' ἄλλα λόγια, τοῦ μυαλοῦ του, πού εἶχε καταφανῶς ξελασκάρει ἀνεπανορθώτως.

Ποτὲ ἄλλοτε οἱ δρόμοι τῶν Ἀθηνῶν δὲν παρουσίαζον τόση πληθώρα τέτοιου εἶδους θεαμάτων, ὅσο στὴν ἐποχὴ μας. Καί ἂν κατ' ἀνα-

λογίαν κρίνουμε, ὁ ψυχικὸς καί διανοητικὸς αὐτὸς ἀντίκτυπος ἀσφαλῶς θὰ εἶναι μεγαλύτερος ἐκεῖ, ὅπου ἡ ἀπειλὴ τῆς διεθνούς συρράξεως εἶναι πλέον ἀμεσώτερα ἀφ' ὅ,τι ἐδῶ. Ἐπομένως δὲν ἔχετε παρὰ ν' ἀναπαραστήσετε τὴν εἰκόνα τῆς δυστυχισμένης αὐτῆς ἀνθρωπότητος, μέσ' στὴ φαντασία σας, ἔτσι ὅπως θὰ παρουσιάζεται μετὰ τὸ τέλος τοῦ περιβοήτου αὐτοῦ «πολέμου τῶν νεύρων», ὅπως τελευταίως ὀνομάσθη ἡ νευρική καί διανοητικὴ ὑπερδιέγερση τῶν ἀτόμων καὶ ομάδων.

Ἐκεῖνοι, πού παρ' ἐλπίδα θ' ἀπομείνουν λογικοί, ὡς τὸ τέλος τῆς περιόδου αὐτῆς, ὅποιονδήποτε καί ἂν αὐτὸ εἶναι, εἶμαι τῆς γνώμης, ὅτι θὰ ἔχουν πολλὰ ν' ἀφηγηθοῦν στὴ νέα γενεὰ καὶ σοβαρὰ φρενολογικά πορίσματα νὰ συναγάγουν πρὸς ὄφελος τῆς ἐπιστήμης.

ΜΥΡΤΩ

Ἡ Βάρκα

Θαρθεῖ μιὰ μπόρα—βλοσυρή—
θαρθεῖ τὸ κύμα τ' ἀψηλὸ,
νὰ τὴν τάρξει, ἐδῶ πού μένει,
περήφανη, καμαρωμένη,
στὸ μάταιο κι ἄσωτο γιαλό.

Τῆς ἀγκυρας τὴν ἀλυσίδα
καί τὴν πρυμάτσα τὴ γερὴ
σὲ βράχου ἐπάνω τὴ λεπίδα
θὰ κόψει ἀφέντρα ἢ καταιγίδα
μαστόρισσα, πού θὰ τὴ θρεῖ.

Καί ἡ θὰ τὴν πνίξει, ἡ θὰ τὴ θγάλει.
Ξυλάρμενη πολὺ μακρὰ,
σὲ θάλασσα πλατεῖα, μεγάλη,
σ' ἐρημονήσι, σ' ἀκρογιαλὶ
πού ἴσως λαμπρύνει ἡ ἑσπερία...

Χ. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Μερικές πρακτικές συμβουλές

Για να μη κόβη το γάλα να ρίχνετε μέσα πριν το θράσετε λίγη σόδα.

Όταν το σίδερο του σιδερώματος είναι πολύ ζεστό και τσουρούφλισε κάπως το ρούχο, περάστε αμέσως το κιτρινωμένο μέρος μ' ένα πανί βρεμένο σε κρύο νερό.

Για να βγουν οι λαδιές από χαλιά, έστω και άνοιχτου χρώματος, πασπαλίσατέ τις με σκόνη βορικού νατρίου και τρίψατε ξηρά μ' ένα καθαρό πανί.

Οι λεκέδες από λαδομπογιές, θερνίκια, ρετσίνα, βουλοκέρι, καθαρίζονται με τερεθινθέλαιο, οϊνόπνευμα, κολώνια. Μετά πλύσιμο και σαπούνισμα.

Οι λεκέδες από φυτικά χρώματα, φρούτα, κόκκινη μελάνη, κόκκινο κρασί, καθαρίζονται με πλύσιμο με σαπούνι και ζεστό νερό ή άμωνία.

Οι λεκέδες από μελάνη, αλιζαρίνη, καθαρίζονται με τρυγικό οξύ διαλελυμένο, αν το χρώμα το επιτρέπει.

Οι λεκέδες από σκουριά καθαρίζονται με κιτρικό οξύ, αν ο χρωματισμός είναι δυνατός.

Οι λεκέδες από κερί καθαρίζονται με οϊνόπνευμα συμπεπυκνωμένο ή τοποθετώντας ένα κομμάτι στυπόχαρτο επάνω στο λεκέ και σιδερώνοντάς το με ζεστό σίδερο.

Οι λεκέδες από αίμα ή λευκωματώδεις ουσίες καθαρίζονται με άπλο πλύσιμο με χλιαρό νερό.

Οι λεκέδες από ασθέσι καθαρίζονται με μερικές σταγόνες κιτρικού οξέος επάνω στο λεκέ.

Οι λεκέδες από οξέα, ξύδι, ξυνά φρούτα, καθαρίζονται με διαλελυμένη άμωνία: αναλόγως της λεπτότητας του υφάσματος, αφήστε να πέσουν μερικές σταγόνες, από το μικρό δάχτυλο, επάνω στο λεκέ.

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

Το χέρι

Λάμπεις καθαρίο μέτωπο και διώχνεις τ' άγρια σκότη, μάγουλα δροσοστάλαχτα μωσχοβολάτε νιότη, στόμα, πού στάζει κάποτε στο μέλι το φαρμάκι, λαχταριστέ χιονόλαιμε, κυματιστό κορμάκι, κ' έσεεις, μαλλιά που πιάνετε με τα γουργά πλεμμάτια, κ' έσεεις, που σαΐτεύετε τα εγκάρδια θάθη, μάτια!

Ωραία είστε, κι' όλόλαμπρα, μά το δικό μου άστέρι, θείες όμορφιές, δέν είστε σεις, δέν είστε· είν' ένα χέρι, χέρι που τότε ή Προκοπή και πότε ή Έλεημοσύνη, τόχουν ή μιὰ για να βοηθή κ' ή άλλη για να δίνη. Χέρι σα μάγισσας ραβδί, κάθε που γγίξη, ανθίζει, και για να κάνη το καλό, ακόμα κι' άσχημίζει.

Ω, χέρι του φτωχού χαρά και του σπιτιού καμάρι, άτίμητο, παρθενικό, κρυφό μαργαριτάρι, μη φύγης από πάνω μου, μη λείψης από μπρός μου, κι' όδήγα τον άνήξερο στην έρημια του κόσμου. Άστρο στους Μάγους έδειξε το δρόμο του Μεσσία· ω, χέρι, δείξε μου κ' έσύ που κρύβει ή Εύτυχία!

(Από τα «Μάτια της ψυχής μου»)

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

Νοσταλγία

Χλωμά τα δένδρα κι' έρημα και μόνα τα κλαδιά μαζί τα φύλλα τα χλωμά που πέφτουν μαζεμένα, πουλι μονάχο στο θορηά κι' ή έρμη μου καρδιά σκόρπια τα όνειρα του νού άλλου ξενητεμμένα.

Οί δρόμοι ξένοι: μακριά του ήλιου ή χαρά μόνο το μάτι μου, σβυστό, χλωμό και δακρυσμένα, που καρτερεί κάποια φωτιά να λάμψη μιὰ φορά άχ! και να φτάση μιάν αύγή να τώθρει φωτισμένο!

ΔΕΣΠΩ Ν. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ

Ειδήσεις

Το Υφυπουργείον της Άγορανομίας έκοινοποίησε προς τους Γενικούς Διοικητάς, τους Νομάρχας και έπαρχους του Κράτους έγκύκλιον, διά της όποιας συνιστάται ή άποφυγή άδικαιολογήτου σπατάλης άρτου. Το περιεχόμενον της έγκυκλίου συνιστάται να διαδοθή ευρύτατα εις το καταναλωτικόν κοινόν.

«Η οίκοδόσποινα», λέγει το έγγραφον, «πρέπει να υπολογίξη επί τη θάσει του έκάστοτε φαγητού τ' άπαιτούμενα διά κάθε γεύμα της οικογενείας τεμάχια άρτου και να κόπη πάντοτε ολιγώτερα των άπαιτουμένων. Επίσης συνιστώμεν να κόπτεται ο άρτος εις μικρά τεμάχια, ούτως ώστε ν' άποφεύγεται το περισσευμα άσκοπομάτων, τα όποια συνήθως άπορρίπτονται προς ξημίαν της οίκονομίας της οίκογενείας και του συνόλου.

Την ιδίαν σύστασιν κάμνομεν προς τα έστιατόρια, νοσοκομεία, κλινικάς, οίκοτροφεία, σχολεία, κολλέγια κλπ. και γενικώς εις ιδρύματα, όπου σιτίζονται όμαδικώς άτομα και όπου δύναται να προκύψη μεγάλη έξοικονόμησις άρτου, όταν καταβληθή ή άνωτέρω προσπάθεια.

Η έκπληρώσις του ιερού πατριωτικού καθήκοντος της φειδοῦς του άρτου άποτελοῦσα οίκονομίαν διά κάθε Έλληνικήν οίκογενείαν, συντελεῖ σημαντικώτατα και εις την έξοικονόμησιν συναλλάγματος άπαραιτήτου κυρίως διά την άμυναν της Πατρίδος».

Η κατανάλωσις του κρέατος περιωρίσθη εις τρεις μόνον ήμέρας της έβδομάδος. Επίσης συνιστάται δι' άγορονομικής διατάξεως ή μη σπατάλη του ψωμιού. Συνιστάται στίς Έλληνίδες νοικοκυρές να προσέχουν όπως μη κόβονται περισσότερες φέτες ψωμιού άπ' ό,τι χρειάζονται για κάθε γεύμα. Επίσης άπαγορεύεται ή εις τα σπίτια έναποθήκευσις τροφής πέραν ένός λογικού όρίου.

Μανθάνομεν ότι ή Κυβέρνησις άπεφάσισε να ιδρύση επαγγελματικήν σχολήν θηλέων εις την Θεσσαλονίκην, ή όποια θα έξυπηρετήση άναμφιβόλως σπουδαιαν ανάγκην εις την Μακεδονικήν πρωτεύουσιν. Η σχολή θα λειτουργήσιν άπό του άρχομένου ήδη σχολικού έτους.

Τετρακόσιες πενήντα κυρίες και δεσποινίδες όλων των κοινωνικών τάξεων ενεγράφησαν εις το νοσοκομείον του Έρυθρου Σταυρού, διά

να ακολουθήσουν τα μαθήματα των έθελοντών βοηθών νοσοκόμων.

Επίσης εκπαιδεύονται ως νοσοκόμες 150 φαλαγγίτισσες.

Δεκατέσσερες Τούρκισσες της νομικής σχολής, κατόπιν έξασκήσεως των, διωρίσθησαν δικασταί εις έπαρχίας της Μικράς Άσίας. Δύο έξ αυτών διωρίσθησαν πάρεδροι εις τα δικαστήρια της Κωνσταντινουπόλεως.

Η κεντρική επιτροπή διά την έθνικοοικονομικήν λαϊκήν διαφώτισιν στη Γερμανία, έξέδωσεν, έν συνεργασία με τας σαπωνοβιομηχανίας της Γερμανίας, «ένιαίας οδηγίας για τη μπουγάδα», αί όποια όφείλουν να τηρηθούν υπό των οίκοκυρών, προς τας όποιάς αί οδηγίαι αύται διανέμονται δωρεάν. Ποινάι διά την παράθασιν των «οδηγιών» αυτών δέν προβλέπονται προς το παρόν.

Η δούκισσα του Κέντ έτέθη επί κεφαλής των Άγγλίδων που έχουν επιστρατευθή. Όσες γυναίκες μπορούν να βοηθήσουν, από τα 18 ως τα 50 ανέλαβαν υπηρεσίαν. Νοσοκόμες, ταχυδρομικοί υπάλληλοι, σωφέρ, αστυνομικοί, γεωργοί και τί δέν κάνουν τώρα! Άπό τη δούκισσα του Κέντ, που διευθύνει διάφορα νοσοκομεία και όλόκληρο έπιτελείο ραπτικής, ως την πιό άπλη χωρική, όλες οι γυναίκες που είναι ελεύθερες, προθυμοποιήθησαν να βοηθήσουν.

Το παγκόσμιον τριετές Συνέδριον των Ηνωμένων Άγροτιδών (Λονδίνον, Ιούλιος 1939), εις το όποιον αντιπροσωπεύθη το Ε.Σ.Ε. υπό της κ. Pilcher, το γένος Μωραϊτίνη, παρουσίασε έντελώς διαφορετικήν όψιν από τα συνηθισμένα συνέδρια του είδους αυτού. Βεβαίως συχνά διοργανώνονται συνέδρια μεταξύ πεπειραμένων άγροτών, άλλ' ή άπήχησίς τους είναι μάλλον περιωρισμένη, ένω τουναντίον εις το Συνέδριον των Ηνωμένων Άγροτιδών πολλοί υπήρξαν οί όποιοι ήλθον να άκούσουν συζητούμενα τα προβλήματα και τις χαρές της ζωής της υπαίθρου σε ένα τόνο ζωντανό και προσιτό εις όλους.

Η έναρκτήριος συνεδρίασις με έπίσημες άγγλικές, γαλλικές και γερμανικές προσφωνήσεις, παρουσίαζε τοῦτο το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό: αί αντιπρόσωποι πολλών κρατών με έθνικές ή τοπικές ένδυμασίες, που ή κάθε μιὰ παρουσίαζεν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, άπηύθυναν ένα σύντομο και εγκάρδιο χαιρετισμό στο συν-

έδριο. Στη δεύτερη συνεδρίαση της ημέρας προεβλήθησαν μικρές κινηματογραφικές ταινίες, που έδειχναν εργαζόμενες τις αγρότιδες διαφόρων τόπων.

Οι συζητήσεις, τεχνικές ή επιστημονικές, σχετίστηκαν με όλες τις απόψεις της ζωής της υπαίθρου—με τις ώρες της σχολής και με τις ώρες της αναπαύσεως—και αντιπρόσωποι διαφορετικών έντελως πολιτισμών, όπως των Σκανδιναβικών και των Βαλκανικών χωρών έλαβαν μέρος σ' αυτές. Ίδου μερικά από τα θέματα, που τις απασχόλησαν. Η διαίρεσις της εργασίας μεταξύ των μελών της οικόγενείας. Γιορτές του χωριού. Η αγρότις και τα χρηματικά της ζητήματα. Η εγκατάλειψις της υπαίθρου, το θέατρον της υπαίθρου και αι δυνατότητες του.

Αλλά και εις τα καθαρώς επιστημονικά ζητήματα, όπως λ. χ. το της γονιμότητος του έδάφους, έντύπωσιν επροκάλεσαν εις τους επισκέπτας του Συνεδρίου αι γνώσεις των όμιλητριών, ως και ή κατανόησις των ακροατριών, αι όποιαι από τας θέσεις των συνεπλήρωναν την όμιλήτριαν ή προέβαλλον αντιρρήσεις.

Διαρκούντος του Συνεδρίου μία έκθεσις, δείγμα του φυσικού πλούτου πρώτων ύλων, που προσφέρει ή ύπαιθρος στη γυναίκα για κάθε είδους χειροτεχνία, προκάλεσε το γενικόν ένδιαφέρον. Ας σημειώσωμε τα κεντήματα, τα ύφαντά, τα σκαλιστά, για να αναφέρωμε μόνον 3 από τα αντιπροσωπευθέντα είδη.

Εις την Αγγλίαν υπηρετούν 1140 γυναίκες εις τας ναυτικές υπηρεσίας των κυριωτέρων λιμένων. Προβλέπεται ότι ό αριθμός αυτός θ' αύξηθῇ συντόμως εις πολλές χιλιάδες.

Ο γνωστός Έλβετός καρκινολόγος, καθηγητής Γκουλιελμινέτι, αποφάινεται εις πρόσφατον μελέτην του, ότι ή υπό Ιαπώνων έπιστημόνων θεμελιωθείσα θεωρία ότι ή κόνις του διά πίσεως έπιστρώματος των όδων προκαλεί τον καρκίνον, δεν πρέπει να θεωρηθῇ ως άναποκρινόμενη προς την πραγματικότητα. Η σχετική εργασία του Έλβετου καθηγητού έγινε επί τη θάσει πολυετών έρευνών εις τα κυριώτερα καρκινολογικά ίνστιτούτα της Εύρώπης.

Χρυσοί καρποί

Τα στάχυα σκύβουν μεστώμένα
και προσκυνών τη Μάννα Γῆ,
χρυσάφια άτέλειωτα άπλωμένα,
π' άστράφτουν στην καινούργια Αύγή.

✱

Καρποί με ιδρώτα ποτισμένοι
—του γεωργού πόθος κρυφός—
χρυσοί καρποί, που είναι ψημένοι
στου ήλιου του Έλληνικού τό φως.

✱

Χρυσοί καρποί—χρυσή κι' ή Έλπίδα
στο χρόνο έρχεται μιá φορά
σά μιá λαμπρή θεία άχτίδα
νά φέρη σ' όλους τη χαρά.

✱

Τα στάχυα σκύβουν μεστώμένα
και προσκυνών τη Μάννα Γῆ
χρυσάφια άτέλειωτα άπλωμένα,
π' άστράφτουν στην Καινούργια Αύγή.

Ε. ΜΠΕΖΟΣ

Μεσημεριάτικο τραγούδι

Στης διπλανής μου της ίδιας τὰ φύλλα κρυφο-
μπάνει,
έρωτικό, χαδιάρικο κι' ανάλαφρο τ' άγέρι
κι' από τον ύπνο, που τούς κλεί γλυκά το με-
σημέρι,

τὰ μάτια, τ' ανασταίνει.

✱

Κι' ώς τραγουδοῦν άδελφικά ή φυλλωσιές—
στοχάσου!—
με τὰ κλαριά, τὸ τζάμι μου τρισεύγενα χτυ-
ποῦνε
καί σάμπως, λές, τὰ χείλη τους νά θέλουν νά
μοῦ ποῦνε
τραγούδι, τ' όνομά σου.

ΤΑΚΗΣ ΔΟΞΑΣ

Εις το προηγούμενον τεῦχος άνεγράφη έσφαλμένως τὸ όνομα της συγγραφέως του ώ-
ραίου διηγήματος «Αδिका Πράματα». Η άγα-
πητή συνεργάτις μας, που έγραφέ το διήγημα
αὐτὸ είναι ή κ. Υπατία Δελή. Ζητοῦμεν συγ-
νώμην.

Απ' όλον τὸν κόσμο

Η στατιστική κατακτᾷ καθημερινῶς πε-
ρισσότερον έδαφος. Γίνονται στατιστικές σὲ
όλα τὰ μέρη του κόσμου, για όλα τὰ πράγμα-
τα και δίνονται τὰ πιό παράδοξα αποτελέ-
σματα. Δημοσιεύομε μερικές από τις πιό πε-
ριέργες.

Μέχρι σήμερα όλοι ένόμιζαν, πὼς ή Αγγλία
είναι ή χώρα των γεροντοκορών. Αὐτὸ όμως
δέν είναι αληθινό. Μία στατιστική αποδεικνύει
πὼς εις την Μεγάλην Βρετανίαν ἐπὶ 100 γυ-
ναικῶν οἱ 53 είναι παντρεμένες, ἐνῶ στη Φιν-
λανδίαν τὸ ποσοστὸν είναι μόνον 43%.

Στις Ηνωμένες Πολιτεῖς τὸ ποσοστὸν των
παντρεμένων γυναικῶν εἶνε μεγαλύτερον: 61—
62%. Στη Γαλλία είναι 57%. Στη Γερμανία
55,5%.

Στη Νέα Ζηλανδία ὁ μέσος ὅρος της αν-
θρωπίνης ζωῆς είναι ανώτερος από κάθε άλλο
μέρος. Εκεί οἱ άνθρωποι πεθαίνουν κατὰ μέ-
σον ὅρον εις ηλικίαν 68 ἐτῶν οἱ γυναῖκες, και
65 οἱ άνδρες. Στη Γαλλία ὁ μέσος ὅρος είναι
πολύ κατώτερος.

Οἱ χῶρες όμως όπου συναντᾷ κανεῖς ανθρω-
πους πολὺ γέρους, είναι ή Τουρκία και ή Έλ-
λάς.

Μία ακόμη περιέργη στατιστική πιστοποιεῖ
πὼς υπάρχουν, κατὰ μέσον ὅρον, σ' ὅλο τὸν
κόσμο, μιá γυναίκα φαλακρή σὲ 100 άνδρες.
Η ίδια στατιστική λέγει πὼς δέν υπάρχει κα-
νένας Ἰνδὸς φαλακρός! Στην Κίνα σέβονται
πολύ τοὺς φαλακρούς, και δέν άρνοῦνται ποτέ
τίποτα σ' έναν έπαίτη, που δέν έχει μαλλιά και
έχει γαλανὰ μάτια!

Στη Νέα Ζηλανδία υπάρχουν περισσότερες
άγελάδες από ανθρώπους. Αντιστοιχοῦν 1233
άγελάδες σὲ 1000 ανθρώπους.

Στην ύφήλιο εργάζονται για να κερδί-
σουν τὸ ψωμί τους 865 εκατομμύρια άτομα.
Έξ αὐτῶν 850 εκατομμύρια ζοῦν από την καλ-
λιέργεια της γῆς και την έκμετάλλευσιν των
προϊόντων της.

Μία Κινέζικη στατιστική μάς μαθαίνει πὼς
μόνο τὸ 1)3 των ανθρώπων του κόσμου μεταχει-
ρίζεται μαχαίρι και πηροῦν για να φάη. Τὸ
δεύτερον τρίτον μεταχειρίζεται μικρά ξυλάκια,

(ὅπως οἱ Ἰάπωνες και οἱ Κινέζοι). Οἱ ὑπόλοι-
ποι δὲ τρῶνε, ἀπλούστατα, με τὰ χέρια τους.

Ένα ξένο περιοδικὸ έθεσε αὐτὸ τὸ άπρόο-
πτο έρώτημα στοὺς άναγνώστες του: «Σὲ ποῖο
κράτος υπάρχουν περισσότερα τηλέφωνα από
τὸν αριθμὸ των κατοίκων; Στην Αμερική, στη
Γερμανία, στη Νορβηγία, στην Αγγλία;»

Και ή άπάντηση που έδωσε τὸ ίδιο περιο-
δικό, είναι ακόμη πιό άπρόοπτη:

«Όχι! Σὲ κανένα από τὰ κράτη αὐτά, άλ-
λά σὸ κράτος του Βατικανού!» Ο τηλεφω-
νικὸς κατάλογος του «κράτους» αὐτοῦ αναφέρει
600 αριθμοὺς τηλεφώνου, ἐνῶ οἱ κάτοικοί του
δέν είναι περισσότεροι από 700. Αν ὅμως
προσθήκη κανεῖς τις διάφορες έσωτερικὲς τηλε-
φωνικὲς γραμμὲς του Πάπα, των ιδιαιτέρων
του, των αξιωματούχων κλπ., που δέν αναγρά-
φονται σὸν κατάλογο, τότε ὁ αριθμὸς των τη-
λεφώνων υπερβαίνει κατὰ πολὺ τοὺς κατοί-
κους.

Δύο δικασταὶ δικάζονται. Αὐτὸ συνέβη πρὸ
λίγου καιροῦ σὲ Λονδίνο. Δύο δικασταὶ εἴ-
χαν λάθει ὁ καθένας μιá κλήσι να παρουσια-
χῶν σὸ δικαστήριον, γιατί έτρεχαν πολὺ με
τὸ αὐτοκίνητό τους. Όταν έφθασαν εκεί δέν
βρῆκαν κανέναν, και άπεφάσισαν να δικασθοῦν
μόνοι τους.

Ο άρχαιότερος των δικαστῶν άνεβαίνει στην
έδρα και έρωτᾷ:

—Κατηγορεῖσθε ότι υπερέβητε με τὸ αὐτοκί-
νητό σας την κανοσισμένην ταχύτητα ἐντὸς
της πόλεως, τὸ άναγνωρίζετε;

—Μάλιστα, κ. δικαστά.

—Καταδικάζεσθε λοιπόν, συμφώνως τῷ νό-
μῳ τάδε να πληρώσετε πρόστιμον 5 σελλινίων.
Ο δεύτερος δικαστής παίρνει τώρα τὴ θέση
του πρώτου.

—Κατηγορεῖσθε ότι τρέχατε πολὺ με τὸ αὐ-
τοκίνητό σας ἐντὸς της πόλεως. Τὸ άναγνωρί-
ζετε;

—Τὸ άναγνωρίζω, κ. δικαστά!

—Τὸ άναγνωρίζετε; Μά αὐτὸ πᾶ καταντάει
ἀνυπόφορο! Οἱ παραβάσεις αὐτοῦ τοῦ εἶδους
έγιναν πολὺ συχνὲς τώρα τελευταία. Εἴσθε ή
δευτέρα περίπτωση, που δικάζεται αὐστηρά!
Προῖ! Γι' αὐτὸ και θά τιμωρηθῇτε αὐστηρά!
Θά πληρώσετε 10 σελλινία πρόστιμο!

Στήλη για τις μητέρες

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΥΠΑΙΘΡΟΝ

“Όπως για την ανάπτυξη του παιδιού είναι αναγκαία ή κατάλληλη και καλή τροφή, άλλο τόσο είναι απαραίτητα για την υγεία του το φως, ο ήλιος και ο καθαρός αέρας.

Το παιδί πρέπει να συνηθίζει από μικρό να έχει ελεύθερες όλες τις κινήσεις του, γι' αυτό δεν πρέπει να το παραφορτώνει κανείς με πολλά ρούχα, που πιέζουν το σώμα του. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι Ιατροί συμβουλεύουν σήμερα να καταργηθεί το ανυπόφορο εκείνο φάσκιωμα του μωρού. “Όπως δεν πρέπει το παιδί να μένει κλεισμένο μέσα στο σπίτι, έτσι δεν πρέπει να μένει κλεισμένο μέσα στα ρούχα του. Θα ωφεληθεί περισσότερο της ζωής του υπαίθρου, όταν του παρέχουμε τα μέσα να αποκτήσει το δξυγόνο, που του χρειάζεται όχι μόνον μέσα στους πνεύμονας, αλλά και εκείνο που πρέπει να χρησιμοποιηθεί διά της αδήλου αναπνοής, που γίνεται από τους πόρους του δέρματος.

Πρέπει να αφήνετε τα παιδιά σας να κινούνται ελεύθερα στο υπαίθρο και να τα συνηθίσετε από πολύ μικρά να θγαίνουν έξω με όλους τους καιρούς.

Ποτέ δεν πρέπει να στερούμε του παιδιού τον καθαρό του αέρα. “Ενα παιδί, που μένει κλεισμένο στο σπίτι του, ζή σέ μια ατμόσφαιρα με έλαττωμένο δξυγόνο και γι' αυτό είναι σχεδόν πάντοτε ώχρο και του λείπουν, όπως λέγεται, τα χρώματα της υγείας. Τα παιδιά, που δεν θγαίνουν έξω, είναι σαν τα φυτά, που τα κρατούν στα σπίτια μέσα σε γλάστρες και έτσι χάνουν την ανάπτυξη και τη ζωρότητα την οποία θα είχαν αν ήταν φυτευμένα στο υπαίθρο.

“Όταν ένα παιδάκι αρρωστήσει, παραφορτώνεται με πολλά ρούχα και το κρατούν κλεισμένο πολλές ημέρες μετά την ανάρρωση μέσα στο σπίτι, χωρίς να τολμά η οικογένεια να το αφήσει και αυτό επί τέλους να αναπνεύσει λίγο καθαρό αέρα στο υπαίθρο. Πολλές φορές μάλιστα κρατούνται και τα παράθυρα του δωματίου κλειστά, χωρίς να ανανεώνεται ο αέρας, που θ' αναπνεύσει το παιδί και τούτο για τον φόβο του κρυολογήματος.

“Η ιδέα, ότι όλες οι αρρώστιες προέρχονται

από το κρύο είναι τόσο πολύ ριζωμένη στις λαϊκές τάξεις, ώστε νομίζουν πως προστατεύεται το παιδί όταν μένει μέσα στο σπίτι.

Το κρύο ωφελεί τον οργανισμό του παιδιού, όπως το ωφέλιμο και η ζέση, φθάνει να είναι λίγο υλοχρηστική ηλιοθεραπεία. “Ενα μάλλινο φόρεμα και ένα πανωφόρι είναι αρκετά για να εξασφαλίσουν την θερμότητα του σώματος. Τα μάλλινά εσώρουχα μάλλον βλάπτουν, παρά ωφελούν.

“Αφήνετε τα παιδιά σας, όσον το δυνατόν περισσότερο στο υπαίθρο. Να είναι ελαφρά ντυμένα, χωρίς καπέλλο και χωρίς μάλλινες κάλτσες. “Όταν συνηθίσει το παιδί από μικρό να θγαίνει έξω με όλους τους καιρούς, όταν δεν το κλείνουμε μέσα στο σπίτι με το πρώτο κρυολόγημα και δεν το φορτώνουμε με πολλά ρούχα, να είμαστε βεβαία πως θα γίνη ένα γερό και σκληραγωγημένο παιδί, που δεν θα φοβάται τις αρρώστιες.

Βέβαια, οι οδηγίες αυτές εφαρμόζονται, όταν το παιδί είναι σχετικά γερό. “Ενα εξαιρετικά φιλάσθενο παιδί από την ημέρα της γεννήσεώς του, δεν είναι σωστό να ακολουθήσει τις μεθόδους που αναφέραμε και θα πρέπει να ανατραφεί σύμφωνα με την ασθενική του κατάσταση και υπό την παρακολούθηση του Ιατρού.

M. B.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ οι συνδρομήτριες της «Ελληνίδος» των Έπαρχιών, Έξωτερικού και Περιχώρων, όσες καθυστερούν την συνδρομή των, να την στείλουν το ταχύτερον εις την ταμیان μας κ. Ρίτσαν Γ. Κορομηλά, οδός Διογένους Λαερτίου αριθ. 6, Αθήναι.

ΜΟΔΕΣ

“Όλοι οι Παρισινοί οίκοι της μόδας άνοιξαν τας πύλας των και παρουσιάζουν τα χειμωνιάτικα μοντέλλα. Από τις συλλογές αυτές βλέπουμε ποιά είναι ή τάσις της μόδας για τον χειμώνα.

*** “Ο οίκος Μολυνέ έχει στα φορέματα και πανωφόρια φούστες πολύ κοντές και φαρδύες. Τα πανωφόρια στολίζονται με λουρίδες από γούνα στο στρίψωμα, στα μανίκια και στο για-

κά. Για το θράδυ τα φορέματα είναι στενά και φαρδαινουν μόνο κάτω κάτω.

*** “Ο οίκος Μάγκυ Ρούφ επιδεικνύει μια πολύ ωραία συλλογή φορεμάτων και πανωφοριών, που θυμίζουν δύο διάφορες εποχές: 1830 —καζάκες και μακρυές μπάσκες, φαρδύες στην

πλάτη, γούνες, σουτάς—και 1880—στενά κορσάζ κουμπωμένα από πάνω ως κάτω μανύκια φουσκωτά κλπ.

*** “Ο Πατου έχει στα φορέματά ισα γραμμή, φούστες πολύ στενές, στη μέση ντραπέ και φαρδύες ζώνες. Τα ταγιέρ έντελώς ανδρικά. Κάνει ωραίους συνδυασμούς από σατέν και μάλλινο ύφασμα, γαρνιρισμένα με γούνες στον ίδιο τόνο με το ύφασμα. Τσέπες γούνινες, μι-

κρά μανσόν, και διάφορα γεωμετρικά κομμάτια, γούνες άπλικέ επάνω στη ζακέττα.

Τα βραδυνά φορέματα φαρδύα, μεγαλοπρεπή με μακρυά μανίκια κεντημένα.

*** “Ο Ντεσσέ μιμείται και αυτός την μόδα του 1880. Τα φορέματα στολίζονται με βελούδο ή σατέν. Τα βελούδινα φορέματα υπερισχύουν. Τα βραδυνά φορέματα είναι κι' αυτά σέ στυλ 1880.

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

"L'HELLÉNIS,"

Organe mensuel du Conseil National des
Femmes Hellènes

Rédaction-Administration : Rue Alex. Soutsou 26

Athènes, Octobre 1939

L'Hellénis publie in extenso la lettre envoyée par la baronne Boël au C.N.F.H. ainsi qu'à tous les conseils nationaux à la déclaration de la guerre.

Notre présidente a adressé le 30 Août la lettre suivante à son Excellence le président du conseil et au ministre gouverneur d'Athènes:

«Monsieur le Président. Le Conseil National des Femmes Hellènes ayant pleinement conscience des difficultés actuelles que traverse le monde entier à l'honneur de porter à votre connaissance que le C.N., une des plus grandes associations féminine de notre pays, comptant 72 associations affiliées en Grèce, désire se placer sous les ordres du gouvernement pour l'aider dans la mesure de ses moyens si la nécessité s'en fait sentir.

Agréer etc.»

Le Président du Conseil nous a fait l'honneur de nous envoyer la lettre suivante:

«Madame la Présidente. J'ai reçu votre lettre du 30 Août et je vous remercie de la bonne volonté que vous exprimez de vous mettre aux ordres du gouvernement pour servir en cas de nécessité nationale.

J'accepte cette offre du C.N. et je vous avertirai en temps utile quand j'aurai besoin de vous. Avec nos meilleurs sentiments. J. Metaxas.

Le ministre gouverneur d'Athènes Monsieur Cotzias nous a adressé les lettres suivantes:

«Madame la Présidente. J'ai reçu votre lettre du 30 Août et j'ai pris bonne note de l'offre de votre Conseil qui a déjà rendu de nombreux services au pays.

Étant donné qu'il m'a été confié d'organiser les services de la capitale, l'aide que je vous demanderai en temps voulu me sera précieuse et répondra sûrement aux sentiments patriotiques de tous vos membres.

Recevez etc. C. Cotzias».

Quelques jours après une seconde lettre de Mr Cotzia nous parvenait:

«Madame la Présidente. Comme suite à ma lettre du 2 Sept. je vous fait savoir que nous avons décidé d'organiser un service d'infirmières pour la capitale, ainsi que des groupes de volontaires pour les soupes populaires, crèches etc.

Donc, pour commencer, ce qui importe c'est d'instruire des infirmières volontaires qui, en cas urgent, seront employées pour le service de la capitale.

Ces personnes âgées de 25 à 45ans doivent se rendre compte qu'elles seront au service du gouvernement pour toutes éventualités. Par conséquent, elles ne doivent pas appartenir déjà à une autre association de même ordre.

Pour le moment l'inscription ne comprend que l'obligation de suivre les cours organisés par les médecins désignés, mais, en cas de nécessité, ce service spécial doit pouvoir compter sur elles, en toutes circonstances.

C'est d'après ce programme que nous demandons l'aide du C.N.F.H.

Recevez etc. C. Cotzias».

De suite notre bureau a envoyé copie de cette lettre aux 35 associations féminines de la capitale ainsi que des cartes d'inscriptions pour les membres qui, ne pouvant s'inscrire à ce service d'infirmières bénévoles, voudraient pourtant travailler d'une autre façon pour le bien public.

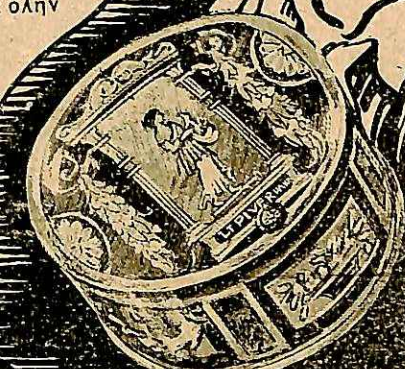
Nous sommes heureuses de constater que toutes les présidentes de nos diverses associations ont pris à cœur l'appel de notre Conseil et s'occupent activement d'inscrire le plus de membres possibles sur nos catalogues. Pour finir nous transmettons à tous le message du Président du conseil Monsieur J. Metaxas: «Nous devons transformer la Grèce en un immense camp agricole. Que pas un coin de terre ne reste en friche: les plates-bandes de votre maison, l'enclos de l'église, le jardin de l'école doivent être cultivés pour nous donner cette année même un kilo de blé ou de pommes de terre.

C'est un devoir national pour tous».

— Έδοκίμασα και άλλη καινούργια πούδρα, αλλά δεν έμεινα εύχαριστημένη· και όμως έδημοσίευσα στις έφημερίδες ότι κάνει θαύματα.

— Νά κάνης ό,τι κάνω κι'εγώ: νά μεταχειρίζεσαι την πούδρα «ΠΟΜΠΕΪΑ»· δεν ύπόσχεται θαύματα, αλλά σου δίδει την βεβαιότητα ότι ή ώμορφιά σου απέδωσε όλην της την γοητείαν.

ΣΥΓΚΡΙΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΟΥΔΡΑ ΠΟΜΠΕΪΑ «ΛΕΥΚΗ» ΜΕ ΜΙΑΝ ΑΛΛΗΝ ΠΟΥΔΡΑΝ ΠΟΥ ΛΕΓΕΤΑΙ «ΛΕΥΚΗ» ΑΛΛ' Η ΟΠΟΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΕΙΝΕ ΓΚΡΙΖΑ, ΘΑ ΠΕΙΣΘΗΤΕ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΓΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ ΤΗΣ ΠΟΥΔΡΑΣ ΠΟΜΠΕΪΑ ΤΗΣ ΑΡΩΜΑΤΟΠΟΙΪΑΣ.

L. T. RIVER

ΠΡΩΙ ΚΑΙ ΒΡΑΔΥ OREODONT ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ELBEO

Η καλύτερα Κάλτσα
για τον καλύτερο κόσμο
Πυκναί περιπάτου
και διαφανείς ανάποδες
βραδυνές.

Πωλούνται εις όλα τα καλά
Καταστήματα εις τιμάς απόλυτως
ώρισμένες.

ΑΠΟΘΗΚΗ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ

ΣΙΛΚΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Μητροπόλεως 44-46 — Τηλέφ. 25-401

ΑΘΗΝΑΙ

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΙΔΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ—ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1893

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΕΙΣ ΑΡΙΘΜΟΝ ΠΑΣΗΣ ΑΛΛΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ, ΑΙΓΥΠΤΩ ΚΑΙ ΚΥΠΡΩ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

THE BANK OF TRUST COMPANY 205, West 33rd Str. NEW YORK

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ ΕΝ ΟΦΕΙ ΚΑΙ ΕΠΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ
ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

Νομικόν Γραφεῖον

Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἑλληνίδων

Παρέχει δωρεάν συμβουλὰς

Ἐκάστην Πέμπτην 12 - 1 μ. μ.

Ὁδὸς Ἀλεξάνδρου Σούτσου 26

ΡΑΠΤΕΤΕ ΔΙ' ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΚΟΠΩΣ ΚΑΙ ΤΑΧΕΩΣ
ΜΕ ΤΟΝ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΗΡΑ ΣΙΓΓΕΡ

Ἐφαρμόζεται με μίαν βίδα εἰς οἰανδήποτε ραπτομηχανήν. Παρέχεται
ΔΩΡΕΑΝ πρὸς δοκιμὴν ἐπὶ 8 ΗΜΕΡΑΣ.

ΔΩΡΕΑΝ διδασκαλία κεντημάτων καὶ διαφόρων Ποικιλιμάτων με τὸν ΜΑΛΛΟΡΑ-
ΦΕΑ ΣΙΓΓΕΡ καθὼς καὶ κοπτικῆς με ΙΧΝΑΡΙΑ ΣΙΓΓΕΡ δι' ἑσωτερικὰ καὶ ἑξωτε-
ρικὰ φορέματα ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν.

ΡΑΠΤΟΜΗΧΑΝΑΙ ΣΙΓΓΕΡ
ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ

ΠΡΩΤΗ ΚΑΙ
ΒΡΑΔΥ

OREODONT

ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ
1841

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ	ΔΡΧ.	1.205.000.000
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (τῇ 30ῇ Ἰουνίου 1939)	»	10.665.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: Ὁδὸς Μητροπόλεως 9

»

»

Ἐν Καλλιθέᾳ

»

»

Ἐν Νέᾳ Ἰωνίᾳ

»

»

Ἐν Παγκρατίῳ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΙΣ ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΧΩΡΑΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΥΠΟ ΛΙΑΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ